Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آوازتاجیک

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (солҳои 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

28 майи соли 2003. Чоршанбе № 38 (12881)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 16.55 имзо гардид.

Сафари водии Фарғона:
Мулоқотҳои кушод ва самимона

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов 22-23 май ба водии Фарғона сафар кард.

Чуноне ки пештар хабар дода шуд, ба мақсади ошно гардидан бо рафти ислоҳоти иқтисодӣ дар маҳалҳо, чӣ тавр қад кашидани иншоотҳои нав сарвари давлатамон ба водии Фарғона сафар намуд.

Рафтан ва бевосита ошно гардидани сарвари давлатамон бо дар вилоятҳо чӣ тавр ба амал омадани дигаргуниҳо, ташкили мулоқоту вохӯриҳо бо одамон ба ҳукми анъана даромадааст. Дар рафти ин сафарҳо рағбатноксозии ташаббусҳо дар маҳалҳо омили муҳим дар бобати васеъ паҳн гардидани онҳо дар мамлакатамон мегардад.

Мулоқотҳои ҳаминқабила бо меҳнаткашон барои боз ҳам дар шууру тафаккури шаҳрвандон амиқтар расондани мазмуну моҳият ва аҳамияти ислоҳотҳои ҳаётбахш, сари вақт пешгирӣ кардани як қатор муаммоҳо ва монеаҳое мусоидат мекунад, ки барои ба рӯи об баровардани ғояҳои навоварӣ монеъ мегарданд.

Президенти мамлакатамон диққату эътибори сарварон, мутахассисон ва умуман шаҳрвандони моро дар рафти сафари кунунӣ ба кадом масъалаҳо ҷалб сохтанд?

Ҳангоми мулоқот бо деҳқонон, фермерон сарвари давлатамон ба фаъолият оид ба рушди мактаби тухмипарварии пахтакорӣ, зарурати гирифтани тухмиҳои навъӣ, васеъ оммавӣ гардондани усули рӯёндани пахта дар зери пардаи сунъӣ диққату эътибори махсусро нигаронданд, ки натиҷаҳои матлуб мебахшад.

Президенти мамлакатамон бо деҳқонон дар саҳрои хоҷагии ширкатии «Шарқ ҳақиқати»-и ноҳияи Асака ҳини сӯҳбаташон ба он истода гузаштанд, ки комёбиҳои меҳнаткашони вилоят дар соҳаи пахтакорӣ, ғаллакорӣ ва дигар соҳаҳо ба дастомада натиҷаи мактаби андиҷонии зироаткорӣ мебошад, ки дар худ чунин сифатҳо, аз қабили дар кишоварзӣ истифода бурдани агротехникаи замонавӣ, баланд бардоштани маданияти зироаткорӣ ва ҳини ташкили кор зоҳир ёфтани сифатҳои навоварӣ ва фидокориро таҷассум гардондааст.

Мехостем, ки дар бораи аҳамияти мактаби мазкур худи андиҷониён бо фахру ғурур ва рӯҳбаландӣ ҳарф зананд,—гуфт Ислом Каримов.—Дар маҳалҳо ҳаматарафа омӯхтани мазмуну моҳият, аҳамияти ин мактаб зарур мебошад.

Сарвари давлатамон масъаларо ин тавр кӯндаланг гузошт: набояд ҳини рӯёндани маҳсулоти кишоварзӣ аз паи нишондиҳандаҳо давем, балки манфиатдории деҳқононро ба назари эътибор гирем. Зикр намуд, ки деҳқон бояд натиҷаи фардои меҳнати имрӯзаашро дида тавонад, ба он эътимод дошта бошад. Ба ҳамин муносибат ӯ диққату эътиборро ба хеле муҳим будани шартномаҳо нигаронд. Зикр намуд, ки яке аз вазифаҳои муҳими имрӯза бедор сохтани дараҷаи манфиатдории меҳнаткашон, фароҳам овардани кулли шароит барои истироҳату фароғати онҳо мебошад.

Президенти ҷумҳуриятамон диққату эътибори асосиро ба масъалаҳои ҷонибдории ҳаматарафаи бонувон нигаронд, ки такягоҳи оила мебошанд. Ба онҳо бояд шароити зарурӣ фароҳам оварда шавад.

Дар водии Фарғона баробари дигар минтақаҳои мамлакатамон микёси корҳое торафт доманадор мегарданд, ки ба ободӣ ва беҳдошти сатҳи зиндагонии аҳолӣ нигаронда шудааст. Аз он ҷумла, соли ҷорӣ дар асоси ғояи сарвари давлатамон «Тарбияи ҷавонони солиму донишманд—кафолати пешрафт» дар вилоятҳои водӣ сохтмони як қатор объектҳои таъиноти фарҳангиву маишӣ ва иншоотҳои варзишӣ ба анҷом расидаанд.

Коллеҷи захираҳои олимпии шаҳри Андиҷон яке аз чунин объект аст, ки аз ҷиҳати лоиҳа ва ҳаллу фасли меъморӣ иншооти наву нотакрор мебошад. Коллеҷи нави варзишӣ ба 910 нафар муҳассил таъин гардида, соҳиби ҳавзҳои шиноварии зимистонаву тобистона, манежи варзиши сабук, умуман майдонҳо барои гузарондани тамоми намудҳои варзише мебошад, ки аз барномаи бозиҳои Олимпӣ ҷо пайдо кардаанд.

Иншоот бо таҷҳизоти аз ҳама замонавии хориҷии гармидиҳиву хунуккунӣ таъмин буда, кулли шароит фароҳам оварда шудааст. Машқгоҳҳо, ки ба дараҷаи андозаҳои байналхалқӣ сохта шуда, бо техникаи замонавӣ муҷаҳҳаз аст, 5 ҳазор метри мураббаъ майдонро ишғол мекунад. Дар ин ҷо аз рӯи 25 намуди варзиш мусобиқаҳоро гузарондан мумкин аст.

—Он чиз хушнудӣ мебахшад, ки андиҷониён ташаббускорӣ ва таҷрибаи худро дар сохтмони ҳамин қабил иншоотҳои муқтадиру зебо ҳам зоҳир мекунанд,—гуфт Президенти мамлакатамон.—Фарзандони халқе, ки соҳиби чунин нерӯ мебошанду барои сохтани чунин маҷмӯи нодир қодир будани худро намоиш додаанд, барои дар арсаи варзишӣ ба даст овардани ҷойҳои намоён сазовор ҳастанд.

Сарвари давлатамон зикр намуд, ки варзишгарони Ўзбекистон—ҷавонписарону духтарони мо дар байни намояндагони садҳо мамлакатҳо байрақи давлати худро баланд мебардоранд. Аз ин рӯ, варзишгаронамонро мунтазам рағбатнок созем ва ҷонибдорӣ намоем.

Варзишгоҳе, ки дар маркази Андиҷон қад кашидаасту ба 20 ҳазор нафар тамошогар таъин гардидааст, касро шоду масрур мегардонад. Бозиҳои варзишии «Баркамол авлод» соли ҷорӣ маҳз дар ҳамин варзишгоҳ кушода мешаванд, ки мувофиқи андозаҳои байналхалқӣ сохта шудааст.

—Маросими кушоиши бозиҳои варзишии «Баркамол авлод» бояд ҷиҳати миллӣ гирад,—гуфт Президент.—Албатта, аз дигарон чизи беҳтаринро гирифтан хуб аст. Вале ба ин мусобиқаҳо рӯҳи миллӣ бахшем, яъне дар он анъанаамонро таҷассум гардонем, мувофиқи мақсад мебуд.

Дар майдони 14 гектараи маркази шаҳри Наманган Маҷмӯи варзишии ҷавонон қад мекашад, ки аз амфитеатр, кӯли сунъӣ, аквапарк, клубҳо аз рӯи намудҳои мухталифи варзиш иборат аст. Вай маҳали дӯстдоштаи истироҳат ва машғулият бо варзиши сокинони вилоят мубаддал мегардад. Ислом Каримов корҳои ба иҷрорасондаистодаи бинокоронро муоина карда, дар бораи ба вуҷуд овардани бинои нотакрори дорои ҳаллу фасли масъалаи нодири меъморӣ ва истифода бурдани масолеҳи бинокории замонавӣ ҳарф заданд. Дар айни замон сарвари давлатамон диққату эътиборро ба масъалаи сабзу хуррамгардонии ҳудудҳои иншоот ҷалб сохтанд.

Ислом Каримов ба масъалаи шинондани дарахтони серсояву манзаравӣ истода гузашт, ки барои хуб кардани таркиби ҳаво саҳмгузоранд. Диққату эътиборро ба ҷиҳатҳои махсуси намудҳои ҷудогонаи ниҳолҳои дарахтоне нигаронданд, ки дар ин ҷо шинонда мешаванд.

Дар ҳар сари кор мо бояд насли ояндаро фикр кунем. Ин чунин маънӣ дорад, ки дарахтони шинондаи мо бояд асрҳои аср нумӯъ кунанд. Ба ҳамин маънӣ зарур аст диққату эътибор ба шинондани дарахтони сояафкан, аз қабили эману каштан бояд пурзӯр гардад, гуфт Президенти мамлакатамон.

Водии Фарғона дар солҳои истиқлолият боз як маркази ба худ хоси саноатии мамлакатамон гардид. Ҳоли ҳозир дар ин ҷо заводҳои сершумор, корхонаҳои муштарак фаъолият пеш мебаранд, ки бо маҳсулоти хушсифату ба рақобат тобоварашон на танҳо дар ҳудуди мамлакатамон, балки дар бозори ҷаҳонӣ ҳам номвар гардидаанд.

Сарвари давлатамон бо нерӯи иқтидорҳои истеҳсолии сехи истеҳсолгари селитраи аммиакӣ шиносо гардид, ки дар Иттиҳодияи истеҳсолии «Азот»-и ноҳияи Қирғулӣ сохта мешавад. Вай диққати эътибори мутахассисонро ба масъалаҳои бехавфии истеҳсолот, сифати маҳсулоте, ки истеҳсол хоҳад гардид, корҳо оид ба фароҳам овардани шароит барои коркунон ҷалб сохт. Ин шабакаи истеҳсолӣ муаммои таъмин будани вилоятҳои водиро бо нуриҳои маъданӣ ҳаллу фасл менамояд. Дар ин ҷо таҷҳизоти истеҳсолии фирмаи «МБНС»-и Чехия гузошта мешавад, ки имконияти соле тайёр намудани 450 ҳазор тонна селитра ва 360 ҳазор тонна туршии азотиро муҳайё месозад. Баробари ба истифода супурдани шабакаи истеҳсолӣ 360 ҷои кори нав ҳозир мегардад.

—Пешомаду технологияи замонавии объекти мазкур барои мо қобили қабул аст,—гуфт Ислом Каримов баъди азназаргузаронии заводи «Автоойна», ки иқтидори истеҳсолии он соле 200 ҳазор комплект оинаҳои автомобилро ташкил медиҳад.

Дар айни замон технологияи замонавии завод бояд дар ҷое кор кунад, ки шароити зарурӣ фароҳам оварда шудааст. Бояд дараҷаи даромаднокии завод баланд бардошта, сехҳои нав кушода, номгӯи маҳсулот ва дар айни замон миқдори истеъмолгарони он зиёд карда шавад.

Ба сарварони даҳлдор фармоиш супориш оид ба тартиб додани ҳудуди завод, ба вуҷуд овардани инфраструктураи даҳлдор дода шуданд.

Сарвари давлатамон ба Ҷамъияти саҳҳомии «Кварс» омада, дар он бо раванди идораи компютерии истеҳсоли оина шинос гардид. Дар корхонаи муштараки ўзбекистониву швейтсарии «Нестле.Ўзбекистон»-и Наманган ҷараёни технологии дар сехҳое мусоина намуд, ки бо ба бист номгӯи маҳсулот тайёр мекунанд. Дар байни онҳо шири табиӣ, шири банданӣ, оби маъданию ғайримаъданӣ, хӯроки бачаҳон ҳастанд.

Сарвари давлатамон ба кадом корхона наравад, дар ҳар яки он бо коркунони ҷавон ва мутахассисон сӯҳбати доманадор мекард, ки онҳо чӣ тавр техникаи гузошташудаи хориҷиро идора мекунанд. Асоси ин муоширатро саъю кӯшиши инсоне тақозо карда буд, ки таҷрибаи бисёрсолаи хориҷии бойдора соҳаи истеҳсолот, техника, технология, менеҷмент ва умуман соҳаи иқтисодиёт дорад ва мехост аз он бохабар бошад, ки ҷавонони мо то чӣ андоза сирру асрори касби худро аз бар намуданд.

Боз як масъалае, ки Президент дар рафти шиносоӣ бо ҷараёнҳои истеҳсолӣ марок зоҳир намуд, ин рушди корхонаҳои хурду миёна дар деҳот, истеҳсоли маҳсулоти тайёр аз ашёи хоми маҳаллӣ, зиёд кардани даромад ва дар навбати худ аз ҳамин ҳисоб кам кардани миқдори бекорон буд.

—Мо худамон пахта мерӯёнем, то кай газвори тайёри пахтагинро аз хориҷ харид мекунем?—гуфт сарвари давлатамон.—Ҳоли ҳозир дар асоси технологияҳои хориҷӣ мо истеҳсоли газвори хушсифат, риштаву калобаро ҳамаҷониба омӯхтем. Пас барои чӣ мо истеҳсоли оммавии куртаҳои мардонаро, фаразан, бо тамғаи «Уйчӣ» истеҳсол намекунем?

Президентамон таъкид намуданд, ки ҳамватанонамон набояд танҳо бо иҷрои корҳои саҳроӣ маҳдуд гарданд. Зарурат аст, бо ин истеҳсолот, аз он ҷумла, баробари ба даст омадани сад фоиз аз нав кор кардани ашёи хоми маҳаллӣ ба шукуфонии мамлакат, баланд гаштани сатҳи зиндагонии халқ, қатъан кам шудани миқдори бекорон муваффақ шудан мумкин аст.

Ба қарибӣ қарори Девони Вазирон «Дар бораи имтиёзоти иловагӣ ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати бамӯҳлати ҳарбиро дар Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба сифати аскари қаторӣ ва таркиби сержантӣ гузаштаанд» эълон гардид. Президенти мамлакатамон оид ба мазмуну моҳият ва аҳамияти қарори мазкур ҳам истода гузаштанд.

Дар ин бора сухан ҳангоми сӯҳбат дар мактаби оид ба тайёркунии сержантҳо дар округи ҳарбии шарқӣ, ки дар ноҳияи Чорток воқеъ аст, рафт. Сарвари давлатамон ба курсантҳо дар бораи имтиёзоте, ки дар қарор пешбинӣ гардидаанд, аз он ҷумла, аз 1 июли соли 2003 чӣ тавр гардидани маоши вазифагии хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати бамӯҳлати ҳарбиро ба сифати аскари қаторӣ ва таркиби сержантӣ мегузаранд, яъне ду баробар афзудани он, ҳангоми аз сафи лашкар ҷавоб гардидан бо ҳашт ҳаҷми музди ҳадди ақалли меҳнат додани кӯмакпулӣ, ё худ 20 маротиба афзудани он ҳарф зад.

Ислом Каримов ҳамчунин дар бораи иштироки ҷавонони мо, ки хизматро дар таркиби лашкари шӯравӣ чӣ тавр гузарондаанду асосан ба баталонҳои бинокорӣ ҷалб гардидаанд, корҳои назаррасе, ки дар солҳои истиқлолият оид ба вуҷуд овардани Қувваҳои Мусаллаҳи камчину бо техникаи ҳарбии замонавӣ муҷаҳҳаз иҷро гардиданд, ҳарф заданд, ки ҳамеша баҳри ҳифзи Ватан омода мебошанд. Зимни он зикр ёфт, ки дар рафти ислоҳоти ҳарбӣ таҳсил ва тарбияи сержантҳо чӣ қадар аҳамияти калон дорад. Дар лашкари мо таҳсили сержантҳо дар асоси таҷрибаи хориҷ, асосан таҷрибаи ИМА гузаронда мешавад.

Таъмини лашкар, ҳамчунин истифода бурдани таҷҳизоти ҳарбӣ, қувваҳои ҳарбӣ бояд босамар бошанд. Президент зикр намуд, ки мувофиқи қарори мазкури Девони Вазирон баҳри беҳдошти таъминоти хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати бамӯҳлати ҳарбиро мегузаронанд, таъмин кардани онҳо бо чизи зарурӣ, муҷаҳҳаз гардондани соединенияҳо ва қисмҳо бо таҷҳизоти варзишӣ, тренажерҳо, техникаи замонавии компютерӣ, маводи таълимӣ, бунёди китобхонаҳо соли 2003 ба ин мақсадҳо маблағи дар ҳаҷми зарурӣ харҷ карда мешавад.

Сарвари давлатамон дар рафти сафари худ ба водӣ на танҳо бо рафти ислоҳот, балки дигаргуниҳо чӣ тавр барои рух додани тағйиротҳои мусбӣ дар ҳаёти одамон таъсир мерасонанд, майлу шавқ зоҳир намуд. Ва он бесабаб нест. Сарвари давлатамон дар рӯзҳои аввали истиқлолият гуфта буданд: «ислоҳот на ба хотири ислоҳот, ислоҳот ба хотири инсон аст».

Дар рафти сафар дар маркази диққату эътибори сарвари мамлакатамон на танҳо ислоҳоте, ки дар сектори аграрӣ, истеҳсолот ба амал меоянд, буд. Ӯ ба ҳама чиз—симои меъмории шаҳрҳо ва деҳаҳои водӣ, ба вуҷуд овардани кӯчаҳои наву васеъ, боғҳо, токзорҳо ва гулзорҳо марок зоҳир намуд. Ҳамчунин ба он майлу шавқ зоҳир намуд, ки оё хонаҳои инфиродӣ бо назардошти талаби дурнамо қад мекашанд. Президент ҳамчунин ба бачагоне, ки ба камол мерасанд, боварӣ ва орзуву омоли софи онҳо марок зоҳир намуд.

Чуноне ки Президентамон зикр намуданд, ҳоли ҳозир дар водии Фарғона кайфияти баланд ва ҳаётбахш, рӯҳбаландии одамон ҳукмронӣ мекунад. Ва он аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки сокинони водӣ ташаббускорона ва фидокорона дар роҳи наздик кардани ояндаи бузурги Ўзбекистон меҳнат мекунанд.

Ғулом МИРЗО,
шореҳи ЎзА.
Аксбардор: Абдувоҳид Тӯраев (ЎзА).

Ба ҷамоаи Иттиҳодияи истеҳсолии тайёрасозии Тошканд ба номи В.П.Чкалов

Дӯстони азиз!

Коргарон, кормандони муҳандисиву техникӣ ва хизматчиён, тамоми ҷамоаи сермилатро бо 70-солагии асос гузоштани корхона аз таҳти дил самимона муборакбод менамоям.

Саноати тайёрасозӣ—яке аз соҳаҳои иқтисодиётест, ки имкониятҳои илмӣ ва техникии давлат, иқтидори иқтисодӣ ва бехавфии онро муайян месозад.

Бо анъаноти бойи меҳнатӣ, заминаи моддии истеҳсолӣ, нерӯи бузурги интеллектуалӣ иттиҳодияи шумоён, ҳамчун байрақбардори саноати Ўзбекистон, ки солҳои беҳтарини ҳаёти ман дар он гузаштааст, ба равнақи мазкур саҳми муносиби худро мегузорад. Мошинҳои болдор, ки бо меҳнати зарбдорони фидокоронаи мутахассисони баландмалака офарида мешаванд, дар масоҳати ҳавоии қариб тамоми қитъаҳо парвоз карда, обрӯву эътибори Ўзбекистони мустақилро ғанӣ мегардонанд.

Ҳамкории пурсамари иттиҳодия бо ташкилотҳои номдори конструкторӣ, аз қабили Бюрои конструктории таҷрибавии ба номи Илюшин, Бюрои конструктории таҷрибавии ба номи Антонов имконият доданд, ки истеҳсоли силсилаи киштиҳои мухталифи ҳавоӣ азхуд карда шаванд. Истеҳсоли оммавии тайёраи наклиётии такмилдодашуда ИЛ-76, азхудкунии истеҳсоли киштии ҳавоии мусофиркашонии миёнапарвози авлоди нави ИЛ-114 ин натиҷаи меҳнати зарбдорона ва фидокоронаи тамоми ҷамоаи иттиҳодия мебошад.

Мехостам ба тамоми меҳмонон-намояндагони Федератсияи Русия ва дар симои онҳо ба ҷамоаҳои корхонаҳо ва ташкилотҳое, ки равобити кооперативро бо роҳ гузоштаанд, намояндагони Бюрои конструкторӣ таҷрибавии ба номи Илюшин, Бюрои конструкторӣ ба заводи ба номи Мил, намояндагони Кумитаи авиатсионии байнидавлатӣ ва Қувваҳои Мусаллаҳи Федератсияи Русия, алқисса ба тамоми онҳое миннатдории махсуси худро баён мекунам, ки бидуни кӯмаки мушаххас ва ҷонибдории онҳо иттиҳодия ин қадар комёбиҳоро ба даст оварданаш душвор буд.

Комёбиҳои мазкур дар шароити мураккаби гузариш ба усули иқтисоди бозоргонӣ ба даст омаданд. Дар тӯли ин солҳо таҷрибаи бой дар бобати ташкили фаъолияти берунии иқтисодӣ, пурзӯр гардидани робитаҳо дар бозори ҷаҳонии техникаи авиатсионӣ ба даст омад. Имрӯзҳо дар иттиҳодия шартномаҳо бо ширкатҳои ҳамдигар муфид бо ширкатҳои саросари ҷаҳон номдори «Боинг», равобити кооперативӣ бо сару сарварони ҷаҳонии киштисозии ҳавоӣ фирмаҳои «Прайтт энд Уитни», «Коллинз», «Эллайд Сигнал» ба роҳ монда шудааст.

Дар ин бобат мӯътамад ҳастам, ки ҷамоаи иттиҳодия минбаъд низ дар қатори киштисозии ҳавоии ҷаҳонӣ фаъолона ҳамгаро пайдо карда, муносибати ҳақиқатан ватандӯстонаро нисбати касбу кори худ намоиш медиҳад.

Ба тамоми шумоён, дӯстони азиз аз самими қалб тандурустии мустаҳкам, комёбиҳои навро дар фаъолиятатон, хушбахтӣ ва фаровониро ба аҳли байтатон таманно дорам.

Бо ҳисси эҳтиром ва миннатдории самимӣ

Ислом КАРИМОВ,
Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон.

Мукофотҳо муборак!

Мувофиқи Фармони Раиси Ҷумҳур Ислом Каримов аз 21 маи соли кунун ба муносибати 70-солагии созмон ёфтани Иттиҳодияи истеҳсолии Ҷамъияти давлативу саҳҳомии «Иттиҳодияи истеҳсолии тайёрасозии Тошканд ба номи В.П.Чкалов» як гурӯҳ коркунон барои ҳиссагузории калонашон дар бобати баланд бардоштани нерӯи иқтисодии мамлакат, ба рӯи об баровардани ислоҳот, рушди саноати тайёрасозии ҷумҳурият, ҳамчунин иштироки фаъолонаашон дар ҳаёти ҷамъиятӣ бо унвонҳои фахрии «Корманди шоистаи авиатсияи шаҳрвандии Ҷумҳурияти Ўзбекистон», Корманди шоистаи саноати Ҷумҳурияти Ўзбекистон» тақдир гардида, барои фаъолияти бисёрсолаву пурсамараашон, комёбиҳое, ки дар фаъолият оид ба таҳкими мустақилияти иқтисодии ҷумҳурият, татбиқ ва азхудкунии технологияҳои нав дар тайёрасозии ҷумҳурият ба даст овардаанд, дар ин бобат зоҳир кардани меҳнатдӯстӣ, ватанпарварӣ, иштироки фаъолонаашон дар ҳаёти ҷамъиятӣ гурӯҳи дигари коркунони корхона бо орденҳои «Меҳнат шӯҳрати», «Дӯстлик», медали «Шӯҳрат» мукофотонида шудаанд.

Мо мукофотонидашудагонро аз самими қалб муборакбод намуда, дар фаъолияти минбаъдаи меҳнаташон барорҳоро таманно дорем.

Болҳои нуқрагини Ўзбекистон

Нерӯи тайёрасозиро дар Ўзбекистон корбастони хориҷӣ аз ҳама воло дар ҷаҳон арзёбӣ мекунанд. Ва он шарофати меҳнати зарбдоронаи кормандони Ҷамъияти давлативу саҳҳомии «Иттиҳодияи истеҳсолии тайёрасозии Тошканд ба номи В.П.Чкалов» мебошад, имрӯзҳо ҳафтодсолагии созмон ёфтани корхонаи худро мутантан таҷлил менамояд.

Заводи мазкур соли 1932 дар шаҳри Химкаи назди Маскав ҳамчун корхонаи рақами 84-уми тайёрасозӣ ташкил ёфт. Моҳи ноябри соли 1941 он ба Тошканд кӯчонда шуд. Баъди ду моҳи кӯчбандӣ аввалин тайёраи ҳарбӣ тайёр гардид. Дар зарфи тамоми солҳои Ҷанги дуюми ҷаҳон аз конвейери завод 2258 мошини ҳарбӣ баромад, ки саҳми муносиб дар бобати торумори фашизм гардид.

Соли 1954 дар ин ҷо истеҳсоли оммавии тайёраи мусофиркашону наклиётии ИЛ-14 дар ҳамкорӣ бо коркунони Бюрои конструктории номдори ба номи Илюшин оғоз ёфт. Баъд тайёраҳои тамғаи «Ан» ва тайёраи наклиётии «Антей» тайёр шуданд. Коркунони иттиҳодия дар бобати тайёр кардаи қисмҳои эҳтиётӣ ба тайёраҳои дар саросари ҷаҳон машҳури «Руслан» ва «Мария» ҳам саҳм гирифтанд.

Ҳамкорӣ бо Бюрои конструктории ба номи Илюшин боиси офаридани тайёраи ИЛ-76 гардид. Алҳол 980 ҳамин гуна тайёра дар қитъаҳои сайёра бо боркашонӣ машғуланд. Аз он ҷумла онҳоро дар Сурия, Лубнон, Миср, Алҷазоир, Ҳиндустон, Куриё, Чин, давлатҳои ИДМ ва ғайра васеъ истифода мебаранд.

Баъди ба даст омадани мустақилияти Ўзбекистон барои ҷамоаи 16 ҳазор нафараи сермиллат давраи ҷустуҷӯ, тараққиёт ва пешрафт гардид. Таҷдиди истеҳсолот оғоз ёфта, алҳол идома дорад ва суръати он алҳол нисбати соли 2001-ум 1,5 маротиба баланд гардидааст.

Ба роҳ мондани ҳамкории берунаи иқтисодӣ ва вусъат додани он боиси ба муомилот баровардани тайёраҳои замонавии боркашони «Ил-76МФ» ва ИЛ-114 гардид. Алҳол тайёраи «ИЛ-114-100» тайёр карда мешавад, ки дар Аврупои Шарқӣ ва Осиё ҳамтое надорад.

Дар иттиҳодия сиёсати иқтисодие ба рӯи об бароварда мешавад, ки асосашро талабот ташкил медиҳад. Алҳол 9 сехи мазкур ва 50 қитъа бо тайёр намудани беш аз 150 номгӯй маҳсулоти истеъмоли халқ машғул аст.

Далелҳои мазкур дар маҷлиси мутантан бахшида ба ҷашни Ҷамъияти давлативу саҳҳомии «Иттиҳодияи истеҳсолии тайёрасозии Тошканд ба номи В.П.Чкалов» ба забон гирифта шуд, ки дар Қасри фарҳанги тайёрасозон ба номи В.Н.Сиво ба амал омад. Дар ин ҷо меҳмонони сершумор—сарварони вазорату идораҳо ва корхонаҳои калонтарини ҷумҳурият, намояндагони беш аз 600 шарики иттиҳодия аз мамлакатҳои мухталиф ҷамъ омаданд. Дар иди худ ҳамчунин ҳазорон кормандони иттиҳодия ҳам ҳозир гаштанд.

(Давомаш дар саҳ.2)

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи аз вазифаи ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон—вазири кишоварзӣ ва хоҷагии оби Ҷумҳурияти Ўзбекистон озод кардани Н.С.Юсупов

ЮСУПОВ НОСИРҶОН СОБИРОВИЧ аз вазифаи ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон—вазири кишоварзӣ ва хоҷагии оби Ҷумҳурияти Ўзбекистон—сарвари Маҷмӯи агросаноат ба муносибати ба дигар кор гузаштанаш озод карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон
И.КАРИМОВ.

Шаҳри Тошканд, 26 маи соли 2003.

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи Сафири Фавқулодда ва Мухтори Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар Ҷумҳурияти Мардумии Чин таъин кардани Н.С.Юсупов

ЮСУПОВ НОСИРҶОН СОБИРОВИЧ сафири Фавқулодда ва Мухтори Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар Ҷумҳурияти Мардумии Чин таъин карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон
И.КАРИМОВ.

Шаҳри Тошканд, 26 маи соли 2003.

Имзои ҳуҷҷат

Ҷонишини аввали вазири умури хориҷаи Ҷумҳурияти Ўзбекистон Владимир Норов ва Сафири Фавқулодда ва Мухтори ИМА дар мамлакатамон Ҷон Хёрбст 26 май ба ислоҳҳо ба Созишнома дар бобати ҳамкорӣ дар соҳаи назорат аз болои моддаҳои нашъамандӣ ва истифодаи ҳуҷҷатҳои ҳуқуқӣ байни ҳукуматҳои ИМА ва Ҷумҳурияти Ўзбекистон имзо гузоштанд.

Аввалин ислоҳ ба ин созишнома моҳи августи соли 2001 дароварда, мувофиқи он 1 миллиону 40 ҳазор доллари ИМА барои таҳкими сарҳадҳо, аз он ҷумла, таҷҳизоти васеи касбии сарҳадбонон, кормандони гумрук ва мақомот ҳифзи қонуну тартибот пешкаш кардан дар назар дошта шуда буд. Ислоҳи мазкур вусъат додани бо маблағфарогирии ҳукумати ИМА-ро ба боз 1 миллиону 25 ҳазор доллар барои дар Ўзбекистон пурзӯр кардани назорат аз болои моддаҳои нашъамандӣ пешбинӣ кардааст.

Дар рафти имзои ислоҳ изҳори боварӣ карда шуд, ки бо маблағи иловагӣ таъмин кардан барои босамар гардондани тадбирҳое мусоидат мекунад, ки дар Ўзбекистон оид ба муқобили кочоқӣ моддаҳои нашъамандӣ ба рӯи об бароварда мешаванд.

Бобур СОБИРОВ,
мухбири ЎзА.

Болҳои нуқрагини Ўзбекистон

(Аввалаш дар саҳ.1)

Муборакбодии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримовро ба унвони ҷамоаи Ҷамъияти давлативу саҳҳомии «Иттиҳодияи истеҳсолии тайёрасозии Тошканд ба номи В.П.Чкалов» Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ў.Султонов қироат намуд.

Мувофиқи Фармони сарвари давлатамон гурӯҳи коркунони ҶДС «Иттиҳодияи истеҳсолии тайёрасозии Тошканд ба номи В.П.Чкалов» бо унвонҳои фахрӣ, ордену медалҳо тақдир гардида буданд. Мукофотҳои олии Ватан ба онҳое супурда шуданд, ки бо меҳнати таҳтидилонаву бисёрсолаашон ба хотири фаровонии Ватан соҳиби обрӯву эътибори калон гардидаанд.

Тайёрасозонро бо ин санаи фархунда Сарконструктори Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «БК ба номи С.В.Илюшин» Г.Новожилов муборакбод намуд, ки дар ҳамкорӣ иттиҳодияи тошкандӣ маҳсулоти нодири худро омода месозад.

Аз номи ҷамоаи бисёрҳазорнафара сардиректори Ҷамъияти давлативу саҳҳомии «Иттиҳодияи истеҳсолии тайёрасозии Тошканд ба номи В.П.Чкалов» В.Кучеров ба Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон ва ҳукумати мамлакат барои диққату эътибори доимие, ки онҳо нисбати рушди саноати тайёрасозӣ менигарананду ин маҳсулот мамлакати моро дар бозори ҷаҳонӣ сазоворона намоиш медиҳад, миннатдории худро изҳор намуд.

Дар фарҷоми тантанаҳо консерт бо иштирок ҳунарварони ҳаваскор, ситораҳои эстрадаи ватанӣ ба амал омад.

А.ИВАНОВА,
мухбири ЎзА.

Қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи тадбирҳо оид ба баланд бардоштани ҷавобгарӣ оиди истифодабарии мошинҳои назоративу кассавӣ

Ба мақсади баланд бардоштани ҷавобгарӣ оид ба вазъи техникӣ ва дуруст истифода бурдани мошинҳои назоративу кассавӣ, пешгирӣ кардани далелҳои ғайриқонунӣ истифода бурдани онҳо ҳини амалӣ гардондани ҳисобу китоби маблағ бо аҳолӣ Девони Вазирон **қарор мекунад:**

1. Муайян карда шавад, ки истеҳсолгари ватанӣ, расондадиҳанда ва истифодабарандагони мошинҳои назоративу кассавӣ, ҳамчунин корхонаҳо оид ба хизматрасонии техникӣ ва тармими онҳо барои ба қонунгузорӣ мувофиқат кардани истифодабарии мошинҳои назоративу кассавӣ ба талаботи техникии муқарраргардида, барои ғайриқонунӣ иваз кардани барномаи хизматрасонии хотираи фискалии мошин, ки барои пинҳон кардани даромад қодир аст, мувофиқи тартиби муқарраргардида ҷавобгар ва ҳатто ҷавобгари ҷиноӣ мебошанд.

2. Муқаррар карда шавад, ки шахсони ҳуқуқӣ ва тадбиргарони инфиродие, ки ҳисобу китоби пулиро бо аҳолӣ ба рӯи об мебароранд, дар мавриди аз ҷониби онҳо истифода бурдани мошинҳои назоративу кассавӣ баробари халалдор кардани барномаи хотираи фискалии он ва мувофиқат накардани онҳо ба талабҳои техникӣ аз ҷониби мақомоти андоз ба андозаи 200 каррат ҳаҷми музди ҳадди ақалли меҳнат, агар ин ҳодиса такрор ёбад, бо андозаи 500 каррат ҳаҷми музди ҳадди ақалли меҳнат ҷарима ситонда мешавад.

Ҳини аз тарафи қонуншикан надодани ҷаримае, ки мақомоти андоз мувофиқи талаби қарори мазкур муқаррар кардааст, иҷрогарони судӣ барои аз молу мулки шахсӣ айбдор ситондани ҷарима мувофиқи тартибе ҳуқуқ доранд, ки қонунгузорӣ муқаррар намудааст.

3. Корхонаҳо ва тадбиргарони инфиродие, ки бо хизматрасонии техникӣ ва тармими мошинҳои назоративу кассавӣ машғул мегарданд, барои қатъан риоя намудани талабҳо оид ба тармим ва маҳкамкунии онҳо ҷавобгаранд, агар далелҳои ғайриқонунӣ тағйир додани барномаи хизматрасонии хотираи фискалӣ халалдор гардида бошад, дар он сурат фавран бояд ба мақомоти андоз хабар диҳанд.

4. Ба Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон якҷоя бо вазорату идораҳои манфиатдор супурда шавад, ки дар зарфи ду ҳафта мувофиқи қарори мазкур Низоми навро дар бораи тартиби истифода бурдани мошинҳои назоративу кассавӣ ҳини ба рӯи об баровардани ҳисобу китоби пули ба аҳолӣ таҳия созад ва мувофиқи тартиби муқарраргардида тасдиқ намояд.

5. Ба Кумитаи давлатии андоз, Департаменти мубориза ба муқобили қонуншиканиҳои андоз ва асъори назди Прокуратураи Генералии Ҷумҳурияти Ўзбекистон супурда шавад, ки назорати қатъиро аз болои риоя намудани тартиби муқарраргардидаи истифодабарӣ ва ба кор бурдани мошинҳои назоративу кассавӣ ба роҳ монанд.

6. Ба Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон якҷоя бо Вазорати молия ва Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон супурда шавад, ки дар зарфи як моҳ ба Девони Вазирон таклифро дар бораи ворид кардани тағйироту иловаҳо ба қонунгузорие пешкаш кунанд, ки аз қарори мазкур бармеояд.

7. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон А.Азизов ва ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳуряти Ўзбекистон Р.Азимов гузошта шавад.

Раиси Девони Вазирон И.КАРИМОВ.
Шаҳри Тошканд, 23 маи соли 2003.

Ба ҳунармандӣ роҳи васеъ!

Инъикосгари самтҳои мухталиф

Дар зарфи ду рӯз дар меҳмонхонаи «Интернконтинентал»-и Тошкандшаҳр ҷашнвораи фарҳанг ва санъати амалии халқии ўзбек ба амал омад, ки бешак инъикосгари самтҳои мухталифи онро дар бар гирифт. Дар он беш аз 50 нафар устоёну ҳунарманд аз тамоми минтақаҳои Ўзбекистон ва Қазоқистону Қирғизистон иштирок намуда, пеш аз ҳама барои ташкили ин ҷашнвораи серсоҳа ба коркунони ассотсиатсияи ҷумҳурии «Ҳунарманд» миннатдории самимонаи худро баён карданд.

Аз маълумоти ташкилкунандагон маълум гардид, ки ин ба ҳисоб ҳаштумин ҷашнвора мебошаду ҳар сол моҳҳои май ва октябр мунтазам гузаронда мешаваду ба ҳукми умум ба чӣ гуна самтҳои мухталиф молик будани ҳунармандии халқиро пешкаш мекунад. Пеш аз ҳама бояд таъкид намуд, ки дар он маҳсулоте ба ҳукми тамошогарон пешкаш мегардад ва ин дафъа низ пешкаш ёфт, ки устоёну ҳунармандон онҳоро дар шакли анъанавии миллӣ, аз рӯи технологияҳое офаридаанд, ки ба иштирокдорон аз бобову падарашон мерос мондааст. Ва ин маҳсулот пеш аз ҳама ба маҳсули дасти сулолаи устоён, кулолон, оҳангарон ва тоҷирон мансуб буда, онҳо мувофиқи талаботи миллӣ дӯхтаанду сохтаанд. Ва маълум гардид, ки ҳар кадоми онҳо дорои услуби ба худ хос мебошанду сангу маъдан, чӯбу коғаз, газворро бо тарзу диди ба худ хос оро медиҳанд, то ки маҳсули дасташон серистеъмолу шӯҳратёр гардад.

Ин дафъа иштирокдорони ҷашнвора аз маҳсулоти дасти устоёну ҳунармандони гаҷкору азнавкоркарди маҳсулоти кулолӣ, кандакории чӯб, бозичаҳои мухталиф, қолинбофии Хоразму Қароқалпоқистон, маҳсулоти зарбофӣ ва рехтагарӣ аз маъдани Бухоро, миниатураҳо ва асбобҳои мусиқии Самарқанд, дарздӯзии миллии Шаҳрисабз, кордҳои рӯзгору савғотии Андиҷон, шоҳибофӣ, тоқидӯзӣ, маҳсулоти заргарии Марғелон ва ғайра баҳра бардоштанд ва бешак баҳои баланд доданд.

Дар айни замон маҳсули дасти устоёну ҳунармандони халқӣ аз Тошканд-кандакории чӯб, сикказанӣ, Риштон—маҳсулоти кулолгарӣ, Бишкек—қолинбофӣ ҳам ба тамошогарон таассуроти амиқе боқӣ гузоштанд. Барои шавқовару сермазмун гузаштани ҷашнвора ҳамчунин санъаткорон ҳам саҳм гирифтанд. Чунончӣ санъати волои худро гурӯҳҳои дастаҳои эҷодиёти халқ аз вилояти Хоразм ва дигар минтақаҳои ҷумҳурият ҳам намоиш доданд.

—Мақсад аз ташкили ҷашнвора ошно сохтани тошкандиён ва меҳмонони сершуморӣ он бо ҳунармандии халқӣ, сирру асрор ва муаммоҳои он аст,— гуфт дар нишасти матбуотӣ раиси Ассотсиатсияи ҷумҳурии «Ҳунарманд» Намоз Облоқулов.— Мо ба он муваффақ гардидем, ки иштирокдорони онро бо ҳунармандии халқӣ, имкониятҳои ҳунармандони инфиродӣ ошно сохта, барои ба имзо расондани шартномаҳои сершумор дасти мадад дароз кунем.

Ва ба имзо расидани шартномаҳои сершумор тасдиқи фикри Облоқулов мебошад. Мувофиқи онҳо акнун соҳаи ҳунармандии халқӣ фаъолияти худро ба роҳ монда, бо майдони кор таъмин мегарданд. Ҳамчунин ба имзо расондани шартномаҳо ба чӣ бештар талаб доштани бозорро ҳам нишон дод ва акнун мувофиқи ана ҳамин талаб ҳунармандон маҳсули дасти худро пешкаш мекунанд, ки хеле муҳим аст.

Дар ҷашнвора сабаби маҳз моҳҳои май ва октябр гузарондани ҷашнвораро ҳам тавзеҳ доданд. Маълум мегардад, ки маҳз ҳамин моҳҳо маҷрои омадани сайёҳони хориҷӣ пурзӯр мегардидааст ва аз ин рӯ азбаски онҳо бештар ба маҳсулоти ҳунармандии халқӣ марақ зоҳир мекунанд, дар ҳамин моҳҳо гузарондани ҷашнвора самараи хуб мебахшидааст.

Ва бояд тазаккур дод, ки ташкилкунандагони ҷашнвора ба мақсади худ расидаанд. Шартномаҳои сершумор ба имзо расиданд. Ҳар сол ба 80 фоиз нав кардани маҳсулоти дасти ҳунармандон ва ба ҷашнвора ҷалб сохтани ҳунармандони нав ба нав низ самараи хуби худро мебахшад. Зеро устоёну ҳунармандони халқии номашон на он қадар машҳур маҳз дар ҳамин ҷашнвора шарикони нав ба нав пайдо карданд. Дар он иштирок намудани устоён ва ҳунармандони халқии инфиродӣ барои дар фурсати кӯтоҳ нав кардани номгӯи маҳсулот, мувофиқи талаби истеъмолгарон тайёр кардани маҳсулот ҳам нақши калоне хоҳад бозид.

Алқисса, ҷашнвора инъикосгари самтҳои мухталифи ҳунармандии халқӣ гардида, барои дӯстдорони ин соҳа таассуроти амиқе боқӣ гузошт.

(Паёмнигори худамон).

Семинар — машварати ҷумҳурӣ

Дар чанд шаҳри воҳаи Фарғона семинар-машварати ҷумҳурӣ бахшида ба муаммоҳои ғаллакорӣ ба амал омад, ки таъсисгари он Корпоратсияи давлативу саҳҳомии «Ўздонмаҳсулот» буд. Дар он сарварони корпоратсия, роҳбарони иттиҳодияҳои вилоятии «Донмаҳсулот», директорони корхонаҳои калонтарини азнавкоркарди ғалла ва орд иштирок намуданд.

Иштирокдорони семинар дар корхонаҳои ҷамъиятҳои саҳҳомии «Қўқанддон», «Асакадон», «Андиҷондонмаҳсулот», «Ҳаққулободдон», «Намангондонмаҳсулот», пункти ғаллақабулкунии Есини ноҳияи Тўрақўрғон шуда, бо тадбирҳо оид ба такмил додани истеҳсолот, истеҳсоли номгӯи нави маҳсулот, таҳкими заминаи моддиву техникӣ ошно гардиданд.

Вазифаҳое мавриди баррасӣ қарор гирифтанд, ки аз қарори Девони Вазирон «Дар бораи тадбирҳои муташаккилона гузарондани ҷамъоварии ҳосили ғалладонаи соли 2003» бармеоянд.

Тадбирҳои доманадори санитарӣ

Дар маҳалҳои назди сарҳадии вилояти Наманган тадбирҳои доманадори санитарӣ оид ба пешгирии ворид шудан ва дар минтақа паҳн нагардидани зотилҷами навбаромад андешида шудаанд. Бо назардошти талаби Комиссияи давлатии фавқулодда оид ба мубориза ба муқобили касалиҳои сирояткунанда корҳои доманадори тарғиботӣ гузаронда мешаванд. Дар ситодҳои гумрукӣ назорати карантинӣ дар ҳамкорӣ бо муассисаҳои ҳифзи қонуну тартибот, тиб ба роҳ монда шудааст. Аз он ҷумла, дар ситоди «Нанай»-и ноҳияи Янгиқўрғон, ки бо Қирғизистон ҳамсарҳад аст, назорати қатъӣ аз болои ҳаракати нақлиёт ва пиёдагардон ба роҳ монда шудааст. Ситодҳои карантинӣ бо таҷҳизоти зарурӣ таъмин гардида, бинои алоҳида барои хобондани шахсоне ҷудо гардидааст, ки ба гирифтор шудан бо ин маризӣ гумонбар карда мешаванд.

(Мухбирони худамон).

Қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи минбаъда такмил додани низоми тайёркунии кадрҳо ба мақомоти Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Ба мақсади такмил додани низоми тайёркунии кадрҳо, бозомӯзӣ ва баланд бардоштани малакаи кормандони мақомоти гумрук Девони Вазирон **қарор мекунад:**

1. Таклифи Кумитаи давлатии гумрук дар бобати созмон додани Донишкадаи олии ҳарбии гумруки Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар заминаи факултаи «Корҳои гумрук»-и Фарҳангистони мақомоти андозу гумруки назди Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон ва Коллеҷи гумруки Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон пазируфта шавад.

2. Муайян карда шавад, ки:

Донишкадаи олии ҳарбии гумрук тайёркунии базавии кадрҳоро дар соҳаи корҳои гумрук амалӣ мегардонад;

ба Донишкадаи олии ҳарбии гумрук шахсоне қабул карда мешаванд, ки маълумоти миёнаи махсус ва касбиву ҳунарро доранд;

таҳсили шунавандагон аз рӯи барномаи тайёркунии бакалаврҳо ба мӯҳлати чор сол, тайёркунии магистрҳо ба мӯҳлати таҳсили 2 сол ба рӯи об бароварда мешавад;

айёми таҳсили шунавандагон дар Донишкадаи олии ҳарбии гумрук ба собиқаи корӣ дар мақомоти гумрук ҳисоб карда мешавад;

ба Донишкадаи олии ҳарбии гумрук сарваре роҳбарӣ мекунад, ки ба вазифа аз тарафи Раиси Кумитаи давлатии гумрук дар асоси ризомандӣ бо Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон таъин карда мешавад.

Дар заминаи Донишкадаи олии ҳарбии гумрук курсҳо оид ба бозомӯзӣ ва баланд бардоштани малакаи коркунони мақомоти гумрук созмон дода мешаванд.

3. Вазифаҳои асосии Донишкадаи олии ҳарбии гумрук инҳо муқаррар карда шаванд:

тайёркунии базавии касбии кадрҳо, аз ҷониби онҳо аз бар намудани донишҳо дар дараҷаи талаботи замонавӣ, бозомӯзӣ ва баланд бардоштани малакаи кормандони мақомоти гумрук, ҳамчунин дар шунавандагон ба вуҷуд овардани сифатҳои устувори аҳлоқиву психологӣ ва дигар сифатҳое, ки барои ба иҷро расондани вазифаҳои касбӣ заруранд;

тарбияи кормандони аз нигоҳи иҷтимоӣ фаъол, ҳалоле, ки барои аз таҳти дил ҳифз намудани амнияти иқтисодии ҷумҳурият қодиранд;

таъмини ҳаддалимкони самтнокии амалии раванди таълиму тарбия барои ҳаллу фасли масъалаҳое, ки дар назди мақомоти гумрук истодаанд, ҳамчунин муттасил такмил додани он дар пойгоҳи татбиқ намудани технологияҳои замонавии таълим, шаклҳо ва усулҳои фаъолонаи тайёркунии амалӣ;

ташкил кардан ва гузарондани корҳои илмиву тадқиқотӣ дар соҳаи корҳои гумрукӣ, таҳияи тавсияҳо оид ба такмил додани шаклу усулҳои фаъолияти мақомоти гумрук;

омӯхтан ва татбиқ кардани таҷрибаи байналхалқии тайёркунии кадрҳо ба мақомоти гумрук, ҷонибдории равобит оид ба муовизаи амалӣ, методӣ бо ташкилотҳои таълимии мамолики хориҷӣ;

таҳия намудан ва бо ризомандии Вазорати маълумоти миёнаи махсус ва олии Ҷумҳурияти Ўзбекистон тасдиқ намудани ҳуҷҷатҳои меъёрие, ки бо тайёркунии кадрҳо дар соҳаи гумрук алоқаманд ҳастанд;

тайёркунӣ ва чопи адабиёти таълимӣ, таълимиву равишомӯзӣ, илмӣ, иттилоотиву маълумотдиҳӣ оид ба самтҳои таълим ва тахассусҳои Донишкадаи олии ҳарбии гумрук;

ташкили корҳои босамар оид ба тарбияи маънавиву ахлоқӣ, ҳарбӣ ва ҷисмонии шунавандагон.

4. Муқаррар карда шавад, ки:

курсантҳое, ки дар коллеҷи гумрук таҳсил менамоянд, таҳсилро аз рӯи ҳамон барномаи маълумоти миёнаи махсус, касбу ҳунар оид ба курси кӯтоҳмуддат дар зарфи як сол ба анҷом мерасонанд;

шунавандагони факултаи «Корҳои гумрук»-и Фарҳангистони мақомоти андоз ва гумрук ба курсҳои дахлдори Донишкадаи олии ҳарбии гумрук роҳхат мегиранд.

5. Сохтори Донишкадаи олии ҳарбии гумрук тасдиқ карда шавад.

Миқдори кормандони роҳбарикунанда ва таркиби профессорону омӯзгорони Донишкадаи олии ҳарбии гумрук ба миқдори 112 воҳид (бидуни шахсони хизматрасонанда ва ёрирасон, аз он ҷумла аз ҳисоби 66 воҳид миқдори кормандони Коллеҷи гумруки Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон ва 46 воҳид аз ҷумлаи кормандоне, ки аз Фарҳангистони мақомоти андоз ва гумруки назди Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон дода мешаванд, муқаррар карда шавад.

6. Ба сару сарварон, таркиби профессорону омӯзгорон ва шунавандагони Донишкадаи олии ҳарбии гумрук шартҳои додани музди меҳнат, имтиёзҳо, таъмини моливу озуқаворӣ ва дигар нуктаҳои меъёрӣ ҳамчунин тартиби гузаштани хизмате, ки барои табақаҳои дахлдори кормандони Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон пешбинӣ гардидаанд, татбиқ карда мешаванд.

7. Ба Кумитаи давлатии гумрук (Б.Парпиев) якҷоя бо Вазорати дифоъ (Қ.Ғуломов), Вазорати маълумоти миёнаи махсус ва олӣ (С.Ғуломов) ва Вазорати молияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон (М.Нормуродов) супурда шавад, ки дар зарфи як моҳ Низомро дар бораи Донишкадаи олии ҳарбии гумрук таҳия созанд ва мувофиқи тартиби муқарраргардида тасдиқ намоянд.

8. Ба Кумитаи давлатии гумрук (Б.Парпиев) якҷоя бо Вазорати маълумоти миёнаи махсус ва олӣ (С.Ғуломов) супурда шавад:

дар зарфи як моҳ дар асоси андозаҳои давлатии таълими маълумоти олӣ нақшаҳо ва барномаҳои таълимро аз рӯи самтҳо ва тахассуси корҳои гумрук таҳия созанд ва тасдиқ намоянд;

бо ризомандӣ бо Маркази давлатии тест дар зарфи як моҳ Низомро дар бораи тартиби интихоб ва қабул ба Донишкадаи олии ҳарбии гумрук таҳия созанд ва ба тасдиқи Комиссияи давлатӣ оид ба қабул ба муассисаҳои таълимии Ҷумҳурияти Ўзбекистон пешкаш кунанд;

то оғози соли таҳсили 2003/2004 дар асоси озмунӣ таркиби профессорону омӯзгорони Донишкадаи олии ҳарбии гумрукро бо кадрҳои баландмалакаи илмиву омӯзгорӣ пурра гардонанд;

оғози машғулиятҳоро дар Донишкадаи олии ҳарбии гумрук аз 1 сентябри соли ҷорӣ таъмин кунанд;

дар соли таҳсили 2003/2004 қабули шунавандагонро ба Донишкадаи олии ҳарбии гумрук аз рӯи барномаи тайёркунии бакалаврҳо ба миқдори 125 нафар таъмин созанд.

9. Ба Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон (Ҷ.Сайфиддинов) супурда шавад, ки дар зарфи як моҳ ройгон вогузоштани қисми дахлдори амвол ва воситаҳои нақлиёти автомобилиеро, ки аз ҳисоби маблағи Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон харид гардидаанд, аз тасарруфи худ ба тасарруфи он таъмин созад.

10. Ба Вазорати молияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон (М.Нормуродов) супурда шавад:

ба ҷадвали хароҷотҳо ва рӯйхати миқдори кормандони Фарҳангистони мақомоти андозу гумруки назди Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон тағйиротҳои дахлдорро ворид карда, ҷудо кардани маблағҳои буҷавиро барои нигоҳ доштани Донишкадаи олии ҳарбии гумрук таъмин созад;

аз соли 2004 мувофиқи тартиби муқарраргардида бо маблағгузории асосӣ таъмин кардани Донишкадаи олии ҳарбии гумрукро пешбинӣ намояд.

Муқаррар карда шавад, ки сохтмон, таҷдид, тармими бино, иншоотҳо ва таъмини моддиву техникии Донишкадаи олии ҳарбии гумрук аз ҳисоби маблағи бунёди махсуси кӯмаки моддӣ, ҳифзи иҷтимоӣ, рушди мақомоти гумрук ва хароҷотҳои ба назарнагирифтаи Кумитаи давлатии гумрук амалӣ гардонда мешавад.

11. Ба Кумитаи давлатии гумрук (Б.Парпиев) якҷоя бо Вазорати молия (М.Нормуродов) супурда шавад, ки дар зарфи як моҳ нуктаҳои меъёрҳои таъмин будан бо озуқаворӣ, амволи зарурӣ, таҷҳизоти таълимӣ, оро додан бо мебел ва таҷҳизоти казармавӣ, амволи умури озуқа ва табели коршоями воситаҳои нақлиёти автомобилии Донишкадаи олии ҳарбии гумрукро тасдиқ намоянд.

12. Ба Ассотсиатсияи давлатии «Ўзгўштсутсаноат», Корпоратсияи давлатии «Ўздонмаҳсулот», ширкатҳои «Ўзбекенгилсаноат» ва «Ўзмевасабзавотузумсаноатхолдинг», «Ўзгосрезерв» супурда шавад, ки дар бобати таъмин кардан бо либоси расмӣ ва озуқаворӣ ба шунавандагони Донишкадаи олии ҳарбии гумрук дасти кӯмак дароз кунанд.

13. Ба Кумитаи давлатии андоз (Ҷ.Сайфиддинов) ва Вазорати маълумоти миёнаи махсус ва олӣ (С.Ғуломов) якҷоя бо Вазорати молияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон (М.Нормуродов) супурда шавад, ки ба муносибати ба ихтиёри Донишкадаи олии ҳарбии гумрук вогузоштани факултаи «Корҳои гумрук» ба Низом дар бораи Фарҳангистони мақомоти андоз ва гумрук, ҳамчунин ба низомҳо дар бораи коллеҷҳои гумрук дар шаҳрҳои Тошканд, Бухоро ва Фарғона тағйиротҳои дахлдорро ворид кунанд, ки аз қарори мазкур бармеояд.

14. Ба қарорҳои Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз 14 июли соли 1998, рақами 298 «Дар бораи созмон додани Коллеҷҳои андози Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон», аз 2 маи соли 2000, рақами 178 «Дар бораи созмон додани коллеҷҳои гумрукии Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар шаҳрҳои Бухоро ва Фарғона» ва аз 10 январи соли 2001, рақами 16 «Дар бораи созмон додани Фарҳангистони мақомоти андозу гумрук» тағйироту иловаҳо ворид карда шаванд.

15. Қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз 13 июли соли 1998, рақами 297 «Дар бораи созмон додани Коллеҷҳои гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон» беэътибор дониста шавад.

16 Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳуряти Ўзбекистон А.Азизов ва ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ҳ.Кароматов гузошта шавад.

Раиси Девони Вазирон И.КАРИМОВ.
Шаҳри Тошканд, 22 маи соли 2003.

Ба пешвози 70-солагии Нукус

Коллеҷи қаҳрамонҳо

Солҳои охир Боғи ботаникии мавзеи Чимбои шаҳри Нукус бар асари вазъи душвори экологӣ хушк гардид. Ба муносибати 70-солагии шаҳри Нукус дар ин ҷо сохтмони коллеҷи варзишии захираҳои олимпӣ оғоз ёфт.

Соли ҷорӣ дар арафаи иди истиқлолияти Ўзбекистон навбати аввали онро ба истифода супурданианд. Ҳамчунин маҷмӯъ дорои корпуси замонавии таълим ва машқгоҳҳо барои гузарондани машғулотҳои варзишӣ мегардад.

Ва ин вазифаи фахриро ба зиммаи худ бунёдкорон, васлгарон ва мутахассисони ташкилоти бинокории «Бинокор-21» гирифтаанд. Онҳо танҳо соли ҷорӣ 1 миллиарду 500 миллион сўмина корҳои бинокориву васлгариро ба иҷро расонданианд.

— Аз оғози сохтмон ҳамагӣ ду моҳ сипарӣ шуд, — мегӯяд сарвари қитъаи бинокории ташкилоти мазкур Ўролбой Ҷанабергенов.— Алҳол дар ин ҷо дар ду баст беш аз 150 нафар бинокор кор мекунад. Мо тамоми имкониятҳоро истифода мебарем, то ки сохтмонро дар мӯҳлаташ ба анҷом расонем.

А.ОРТИҚБОЕВ,
мухбири ЎзА.

Шарҳи рӯзнома

Сирри бонкӣ аз чӣ иборат аст?

Дар иҷлосияи ёздаҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм вакилони халқи парлумон, ки аз 24 апрели соли 2003 ба амал омада, 25 апрел кори худро ба анҷом расонд, дар қатори дигар масъалаҳои муҳим лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи сирри бонкӣ»-ро низ дар қироати аввал муҳокима намуданд, ки Кумитаи парлумон оид ба буҷа, масъалаҳои бонкиву молия ба ҳукми вакилони халқ пешниҳод намуд. Вакилони халқ фикру мулоҳизаҳои хешро баён намуданд ва таклиф пешниҳод гардид, ки он ба муҳокимаи умумихалқӣ пешкаш карда шуда, аз дурдонаҳои халқӣ ғанӣ гардонда шавад. Инак, матни лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи сирри бонкӣ» дар шумораҳои 23 маи соли кунуни рӯзномаҳои «Халқ сўзи» ва «Народное слово» рӯи чопро дидаанд ва баробари мутолиаи он бешак ҳар як муштарӣ ва мизоҷ аз он бохабар мегардад, ки дар ин бобат ба кадом ҳуқуқу ӯҳдадориҳо молик аст.

Пеш аз он ки дар бораи лоиҳаи қонун сухан ронем мехостем, ки баъзе маълумотҳоро доир ба фаъолияти бонкҳо дар ҷумҳурият ва муносибати мизоҷон ба онҳо баён созем.

Бояд тазаккур дод, ки мувофиқи маълумоти оморӣ соли 2002 ҳаҷми амонатҳои шаҳрвандон, яъне шахсони ҷисмонӣ дар бонкҳои тиҷоратии Ўзбекистон дар ҳисобсуратҳои сўмиву асъорӣ 3,2 маротиба афзудааст. То 1 январи соли ҷорӣ маблағи умумии амонатҳо 273,3 миллиард сўмро ташкил додааст. Умуман дар зарфи ду соли охир ҳаҷми пулҳое, ки ба муассисаҳои бонк супурда шудаанд, чор маротиба афзудааст, ки аз эътимоди калони аҳолӣ ба муассисаҳои вомдиҳиву молиявии Ўзбекистон гувоҳӣ медиҳад. Чунки амонатҳои дар бонкҳо гузошта шуда на танҳо ба мизоҷ даромади воқеӣ меоварад, балки дар айни замон асъори миллиро аз беқурбшавӣ нигоҳ медорад. Баробари он пасандозкардаи аҳолӣ имконият медиҳад, ки рафти муовизаи пул дар иқтисодиёт беҳтар гардида, дар айни замон пеши роҳи дар муомилот бештар гаштани пули нақдро мебандад.

Як далелро алоҳида зикр кардан лозим меояд: дар бобати ҷалб сохтани маблағҳои пасандозкардаи аҳолӣ ба бонкҳои саҳҳомиву тиҷоратӣ низ тағйиротҳои сохторӣ ба амал меоянд. Масалан, ҳиссаи бонки мардумӣ нисбати ҳаҷми умумии пасандози аҳолӣ аз аввали соли 2002 то охири сол аз 26,4 фоиз ба 16,1 фоиз паст фуромадааст. Чунин тамоюлот дар Бонки фаъолияти берунии иқтисодӣ ҳам мушоҳида гардида, он мутобиқан 34,4 ва 25,3 фоизро ташкил додааст. Дар айни замон саҳми Пахтабонк аз 10,1 фоиз ба 25,3 фоиз зиёд гаштааст.

Дар бобати нигоҳ доштани асъори озодтабодули хориҷӣ ҳам дар бонкҳои тиҷоратӣ як қадар пешравӣ ба даст омадааст. Алҳол ин маблағҳо ба муодили 39,3 миллиард сўм баробар мебошаду дар ин бобат Бонки миллии фаъолияти берунии иқтисодӣ пешқадам аст ва алҳол 72,6 фоизи амонатҳо бо асъори хориҷӣ маҳз дар муассисаҳои бонки мазкур нигоҳ дошта мешаванд.

Боз як далелро зикр кардан лозим меояд: дар солҳои истиқлолият миқдори бонкҳо, ки дар шаклҳои саҳҳомӣ, тиҷоратӣ ва хусусӣ созмон дода мешаванд, хеле афзудааст. Алҳол миқдори бонкҳо дар мамлакатамон ба 35 адад расида, дар саросари ҷумҳурият теъдоди бахши онҳо ба 800 адад баробар гардидааст. Афзун гардондани миқдори онҳо пеш аз ҳама ба пурзӯр гардидани рақобат байнашон мусоидат мекунаду аз ҳама муҳимаш мизоҷон мувофиқи салоҳияту имкониятҳои бонк ба вай ихтиёран муроҷиат карда, аз хизматашон баҳра мебардоранд.

Бояд тазаккур дод, ки лоиҳаи Қонун «Дар бораи сирри бонкӣ», ки ба муҳокимаи умумихалқӣ пешкаш гардидааст, ба такмил додани муносибатҳои шартномавии байни бонк ва мизоҷ дар соҳаи расондани хизмат ба дараҷаҳои андозаҳои байналхалқӣ, татбиқи шаклҳои пешқадами амалиётҳои бонкӣ ва ҳифзи он дахолати нобаҳангому беасос нигаронда шудааст.

Лоиҳаи қонун аз 18 модда иборат буда, дар онҳо оид ба чӣ мансуб донистани сирри бонкӣ, мазмуну моҳияти он возеҳу равшан тавзеҳ дода шудаанд. Аз он ҷумла, таъкид гардидааст, ки на танҳо маблағҳои мизоҷон, дар амонатҳо, ҳисобварақҳо, балки маълумотҳо дар хусуси онҳо низ сирри бонкӣ ба ҳисоб меравад ва он бидуни розигии мизоҷ ба эълон кардан мансун нест. Агар ба як бонк маълумот дар хусуси мизоҷи бонки дигар тасодуфан маълум гардад ҳам он сирри бонкӣ ҳисобида мешавад.

Дар моддаҳои лоиҳаи қонун чӣ будани сирри бонкӣ возеҳу равшан ва фаҳмо маънидод гардидаанд. Сирри бонкӣ маънои бе рухсати мизоҷ ошкор накардани маълумотҳо дар хусуси он фаҳмида мешавад. Яъне ҳар як бонк мебояд аз хусуси ҳисобсурати мизоҷу ҳисобварақи шахсони ҳуқуқии худ, ки аз хизмати бонк баҳра мебардоранд, маълумотро ба ягон касу намоянда пешкаш нанамояд. Боз саҳеҳтар гӯем, маълумотҳо дар хусуси мизоҷон ва намояндагони бонк, ки ба шаклҳои мухталифи моликият мансуб ҳастанд, танҳо ба худи онҳо маълум бошад ва он маънии сирри бонкиро дорад.

Дар моддаҳои лоиҳаи қонун шартҳои тақдим кардани маълумот ба ташкилотҳои мухталиф, аз он ҷумла мақомоти ҳифзи қонуну тартибот, андоз, меросхӯрон, васоятгарон, шахсоне, ки барои гирифтани ин маълумотҳо ҳуқуқ доранд, бо шарти тавассути хат мурофиат карда, гирифтани ин маълумотҳо, дар ин хусус давоми се рӯз бохабар гардондани мизоҷ ва дигар нуктаҳои муҳим оварда шудаанд. Ва он пеш аз ҳама барои аз дӯши бонкҳо ва бахшҳои онҳо соқит кардани вазифаи «мақомоти оморӣ» кӯмаки калон мерасонад. Чунки дар амалия аз бонкҳо мунтазам ҷамъ овардани маълумотҳо решакан нагардидааст ва ҷорӣ шудани сирри бонкӣ бешак барои пурмаҳсул гардидани ҷараёнҳои кори бонкҳо, боз ҳам баланд гардидани эътимоди мизоҷон ба муассисаҳои бонкӣ, ҳимоя намудани манфиатҳои мизоҷону вакилони бонкҳо нақши калоне бозида, барои такмил ёфтани низоми бонк дасти мадад дароз менамояд.

Эътимоди шарикони хориҷӣ ҳам баланд гашта, маҷроҳои нав ба нави вомҳо ба иқтисодиёти мо ворид мегарданд. Дараҷаи хизмат ба мизоҷон боз ҳам баланд мегардад.

Муҳокимаи умумихалқии лоиҳаи қонун «Дар бораи сирри бонкӣ» сар шуд. Мо ҳам аз муштариёни азизи худ мехостем дар он иштирок намуда, лоиҳаи қонунро аз шумораҳои 23 маи рӯзномаҳои «Халқ сўзи» ва «Народное слово», ки маҳз онҳо барои эълон кардани он мутасаддӣ эълон гардидаанд, хонанду фикру мулоҳизаҳои худро ба идораи рӯзнома ва ё Кумитаи Олий Маҷлис оид ба буҷа, масъалаҳои бонкиву молиявӣ ба нишонии зерин ирсол кунанд: 700035, шаҳри Тошканд, Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон.

Телефонҳо: 139-86-43, 193-80-49.

Т.НОДИР.

Ҳоҷии саховатпеша

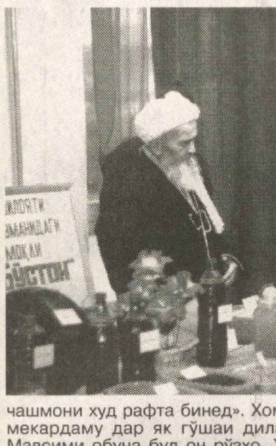

Ин мӯйсафеди нурониро ҳашт сол боз мешиносам. Ӯ ҳашт сол боз сарвари хоҷагии «Боғу бӯстон» аст. Боре ӯро дар утоқи кори мудири шӯъбаи таълими халқи ноҳияи Сариосиё Аҳмадҷон Бобоев дидам. Мавсуф мӯйсафедро муаррифӣ намуда изҳор дошт, ки ӯ дар деҳааш барои 120 нафар хонанда мактаб сохтааст, онро дар рӯзҳои наздик ба истифода доданист. Дар таачҷуб мондам, ки ин рӯзҳо барои ба як нусха рӯзнома обуна шудан ҳазору як баҳона пеш меоваранду ин мӯйсафед бошад, аз ҳисоби худ мактаб месохтааст. Дар тасаввурам намеғунчид. Мӯйсафед пас аз чанде бо мо хайрухуш кард. Ман ба мудир суол додам, ки оё ин гап рост аст? Мудир гуфт: «Агар ба гапи ман мӯйсафед бовар накунед, метавонед онро бо чашмони худ рафта бинед». Хомӯш суханони мудирро гӯш мекардаму дар як гӯшаи дилам эҳсоси нобоварӣ буд. Мавсуф обуна буд ба рӯзнома. Ҳар рӯз ба ман дар ин рӯзҳо раҳбарони ташкилоту муассисаҳо ваъдаҳои болохонадор медиҳанд. Ваъда болои ваъда. Баъзеҳо чунон бо эҳсосот гап мезананд, ки барои бовар накардани он ман барин рӯзноманигор оҷиз мемонам. Аз ин хотир ин гапи мӯйсафедро боз як дурӯғи маҳз номидам дар дил.

Аз ин воҳӯрӣ се рӯз сипарӣ шуд. Як бегоҳӣ телевизиони маҳаллӣ дар бораи ба истифода додани мактаби мазкур маълумот дод. Ба Носирхонхоҷӣ Тӯракулов аҳсант гуфтам ва шукр намудам, ки дар замони мо низ чунин одамони хайрандеш будаанд. Зиндабод кори неку номи неки чунин мардони саховатпеша. Аз он боз дар дил орзу доштам, ки бо ин мӯйсафеди нуронӣ суҳбат орoям.

Як бор бо роҳи хонаи Носирхонхоҷӣ Тӯракуловро пеш гирифтем. Ҳамроҳам дар самти мошини Ҳоҷӣ ба ноҳия мерафтааст. Пас аз пурсупос мо ҳамроҳ бо хоҷӣ ба деҳаи Тоғчӣ баргаштем.

Аҷдодони Носирхонхоҷӣ дар деҳаҳои Тоғчӣ ва Зарчоп кору зиндагӣ мекарданд. Пас аз инқилоби Шӯроӣ онҳоро сарони ҳокимияти маҳаллии ҳамонвақта таъқиб мекарданд ва ноҳияи маҷбур мешаванд, ки Ватани бобоиро тарк гӯянд. Ҳамин тариқ, Носирхонхоҷӣ дар Тоҷикистон ба воя расида дар ин сарзамин камол меёбад. Пас аз хатми мактаби миёна ба факултаи агрономии Донишгоҳи кишоварзии Тоҷикистон дохил шуда, онро ба итмом мерасонад. Чандин сол дар хоҷагиҳои он ҷо дар вазифаҳои гуногун кору фаъолият мекунад. Қобили қайд аст, ки солҳои 65-70-уми қарни гузашта дар Тоҷикистон барои бунёди боғу роғҳои лалмӣ як қатор корҳо ба сомон расонида мешавад. Ин бунёдкориҳоро Носирхонхоҷӣ бо чашмони хеш дида дар дил орзу мекард, ки агар ба ватани бобоияш, ки иқлимаш хеле мувофиқ аст, боғот бунёд намояд. Ин орзуро ҳамеша дар дил мепарварид. Ӯ ҳатто деҳаи хешро дар хоб медид, дар байни боғу роғҳо сайру саёҳат мекард. Баъзан худ ба худ суол медод, ки оё ин фикри ӯро роҳбарони диёраш пуштибонӣ мекарда бошанд? Носирхонхоҷӣ борҳо ба деҳа омада, ба қабулгоҳи раиси ҳамонвақтаи вилоят Хайрулло Бердиев медарояд.

Носирхонхоҷӣ он гуфтугӯро, ки аз он солҳои тӯлонӣ сипарӣ гаштааст, чунин ёд меорад: «Ба қабулгоҳи раис омадам. Маро як хеле хушрӯй кушоданд. Ниҳоят, раис маро бо хушҳолӣ қабул кард. Ба ӯ суханамро чунин огоҳ намудам. Дар Тоҷикистон дар доманакӯҳу адирҳо боғу роғҳое бунёд намудаанд, ки кас дар баробари дидани он ангушти ҳайрат мегазад. Солҳои зиёд дар дил орзу доштам, ки дар Ватани бобоӣ чунин боғоро бунёд намоям. Умедворам, ки шумо ин фикри маро ҷонибдорӣ мекунед ва ҳамроҳ як кори хайрро ба сомон мерасонем ва оянда аз ин амали неки мо хурсанд мешаванд». Раис пас аз шунидани ин гапҳо хушҳол мегардад ва дар ин кори хайр ҷонибдории худро изҳор мекунад.

Ҳамин тариқ, Носирхонхоҷӣ соли 1981 ба деҳаи Тоғчӣ кӯчида меояд. Ба ниҳолпарварӣ раис ниҳолпарварӣ ташкил мекунанд. Аз ин кор ҳам деҳқонон ва ҳам хоҷагӣ даромади хуб ба даст меоранд. Чанде нагузашта ба хоҷагӣ Раҳбалий Сафаров ном шахс роҳбар мешавад. Раис ба наздаш хонда мегӯяд, ки боғи себ ва нок ... дар ин кор сарбар шавад. Ҳамон сол 15 гектар боғ бунёд мекунанд... Ҳамин тариқ дар хоҷагӣ бунёд намудани боғҳои лалмиро ҷонибдорӣ мекунанд. Сарвари нави хоҷагӣ Валиҷон Алматов низ барои бунёди боғҳои нав даст мезанад. Дар як муддати кӯтоҳ 17 гектар боғ бунёд мекунанд. Дар ҳамаи ин корҳо Носирхонхоҷӣ саҳми арзанда гузоштааст.

Соли 1995 Носирхонхоҷӣ пас аз фармони ҳукумат оид ба ташкили хоҷагиҳои фермерӣ аз ҳисоби 15 гектар боғ, ки худи ӯ бунёд карда буд, хоҷагии фермерии «Боғу бӯстон»-ро ташкил намуд. Солҳо аз ҳосили боғ даромади хуб ба даст меоварданд.

—Вақте ки дар ҳисоби хеш маблағ дорӣ, бояд барои иҷрои ҳар кор даст занӣ, нияти ту бегуфтугӯ амалӣ мешавад,—мегӯяд Носирхонхоҷӣ Тӯракулов. Ба ман суханҳои ин идома медиҳад.—Роҳи деҳаҳои Газарак ва Тоғчӣ хеле танг буд. Дар он базӯр ду мошин мегузашт, илова бар он хеле ноҳамвор буд. Чандин бор дар ин бора бо раиси хоҷагӣ гуфтугӯ кардам, аз ҷониби ӯ ягон натиҷа нашуд. Аз автобаза чанд мошин овардам, барои васеъ намудани он техника ... Як рӯз бо техника роҳро васеъ кардем. Ниҳоят роҳро васеъ ва пурра асфалт намудем. Он замон дар ин ният карда будам, ки агар кори хоҷагӣ беҳтар шавад, ҳамеша барои хоҷагӣ кори хайр даст хоҳам зад.

Чунон ки мегӯянд, нияти нек ними давлат, ниятҳои ин мӯйсафеди нуронӣ пас аз чанд сол ҷомаи амал мепӯшид. Солҳои дигар дар деҳаи худ барои 120 нафар хонанда мактаби замонавӣ сохта ба истифода дод. Ҳар сол дар оғози сол хонандагонеро, ки дар ин ... тарбия меёбанд, бо либоси мактабӣ таъмин мекунад.

Носирхонхоҷӣ ҳар сол ба хонаи Мурувват ноҳия кӯмаки моддӣ мерасонад. Носирхонхоҷӣ дар мавзеъҳои Зарчоп, Тоғчӣ, Оқлочак, Қизил 25 гектар боғ бунёд намуда, онро ... Имрӯз ин сарзамин аз боғу роғҳо хеле зеб ёфтааст.

Агар дар бораи корҳои хайри Носирхонхоҷӣ ҳарф занем, чанд саҳфа пур мешавад. Мо ба Носирхонхоҷӣ суол додем, ки ӯ боз чӣ ниятҳо дорад? Каме андеша кард.

—Писарам, умри мо ба ҷое расидааст. Агар як набераам, бароятон як ривоятро ҳотиррасон кунам. Подшоҳ Нӯширвони Одил ба деҳае сафар дошт, мӯйсафедеро мебинад, ки ниҳоли чормағз мешинонад. Ба ӯ рӯй оварда гуфт: «То ин ниҳолҳо дар бор мешаванд, умри ту ба поён мерасад». Мӯйсафед ҳамон лаҳза посух медиҳад:

—Гузаштагон шинонданд, мо хӯрдем, ҳозир мо мешинонем, онҳо бихӯранд. То умр бошад боғ бунёд мекунам. Дар назди ман ҳоло аз нав ҳамин боғҳоро ба 100 гектар расониданиам. Боз дар таҳдашт 100 гектар лалмӣ дорам.

Мо ба ин мӯйсафеди нуронӣ бовар дорем, чунки танҳо нест, ҳамроҳи вай фарзандонаш—Темирхон, Зикруллохон, Нуруллохон ва Хабибуллохон мебошанд, ки ин ниятҳои ба даст ... дароз мекунанд.

Нуралии РАҶАБ,
паёмнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Сурхондарё.

Иди суруд

Дар Самарқанд марҳалаи вилоятии азнавзарзкардаи озмуни ҷумҳурии «Ӯзбекистон ҳӯшиқ байрами» дар байни ҷамоаҳои хунарии муассисаҳои таълимии низоми маълумоти миёнаи махсус ва касбу ҳунар ба амал омад, ки дар дастаҳои хунарӣ аз пан коллеҷи касбу ҳунар иштирок намуданд, ки дар марҳалаи оғозии он иштирок намуда буданд. Онҳо сурудҳои дар васфи Ватан, некиву накӯкорӣ, дӯстиву бародарӣ ... Мукофоти асосӣ-Гранпри насиби ҷамоаи омӯзишгоҳи омӯзгории Самарқанд ба номи Берунӣ гардид. Ҷои аввалро донишҷӯёни омӯзишгоҳи дуюми тиббии Самарқанд ишғол намуданд. Ғолибон роҳхат ба марҳалаи ҷумҳуриявии озмунро ба даст овардаанд.

Ҳ.МАЪМУРОВ.

Дар атрофи забони матбуот

Содда навиштан кори осон нест

(Ҷавоб ба мунаққидони мақолаи «Забон ва замон», ба онҳое, ки таҳти ҳар шиор забонро аз халқ дур карданӣ, «Овози тоҷик»-ро ба муфлисӣ бурданӣ мешаванд.)

Мақолаи «Забон ва замон» (М.Отахонзода. «Овози тоҷик». 5.02.03) баъди як шумораи ба табъ расидани «Обод кардан месазад», ки муаллим Ҷаббори Ҷаббор навишта буд, баромад. Бо вуҷуди ниҳояти серкорӣ, банд буданам бо корҳои муҳимтар, якбора ва бо ин тезӣ ба мавзӯи забон ва замон рӯ овардани ман бе хислат набуд. Сабаби асосиаш ҳаргиз мақолаи мазкури он муаллиф нест (гарчанд он ҳам илҳом бахшид); муҳаррик (ба ҳаракат оваранда) дар ниҳод: торафт кам шудани адади нашри «Овози тоҷик» буд, ки он рӯзҳо адади нашр 3000 шуда, имрӯз то ба ду ҳазор поин омадааст. Ва оқибати ин пастравӣ дар шароити ҳукми иқтисоди бозорӣ, бешак, рӯ сӯи нестист!

Он мақола «акси садо» не, мавзӯе буд, алоҳида, ки аз мундариҷааш пайдост. Мақолаи зерин давоми мантиқии «Забон ва замон» буда, як навъ кӯшише баҳри барқарор намудани мавқеъ, обрӯ ва забони равону соддаи барои ҳама фаҳмои он мебошад.

«Овози тоҷик» — рӯзномаи тоҷикони Ӯзбекистон

«Овози тоҷик» дар замони пурталотуми мураккаб, ба шарофати саъй ва кӯшишҳои беҳисоби Айнӣ ва ҳамзамонони ҳамфикраш ба вуҷуд омад, ҳастии як миллатеро, ки аз қавмҳои қадимтарини дунёст, исбот намуд. Вай шиносномаи тоҷикон, оинаи таърих, инъикосгари ҳаёти иҷтимоиву сиёсии халқ гардид. Гаҳворачунбонҳои ин рӯзнома мушкилоти бисёреро паси сар намудаанд, то мо ба ин рӯзҳо бирасем, рӯзномаеро бо овози як халқ дар Ӯзбекистон табъу нашр намоем. Бале, бо овоз, садо, сухан, гуфтор, гӯиш, забони халқ! Ин рӯзнома, на илмию адабӣ ва на фарҳангӣ ва ихтисосӣ, ки услуб дар он гуна нашрияҳо дигар—хоси он риштае, ки ҳаст.

«Овози тоҷик» рӯзномаи Кенгаши Маҷлиси Олӣ ва Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон (Рӯзномаи иҷтимоиву сиёсӣ) мебошад. Маҳз ҳукумат онро дар васоят дошта, таъминоти моддӣ мерасонад. Моро лозим аст, ки фармону қарор ва қонунҳои ҳукуматро ба халқ маҳз бо забони худи ӯ бирасонем. Ҳар гуна сохтакорию тақлидкорӣ дар сохтани ибораю ифодаҳои бемаънӣ нобахшандаанд. Мушкилписандӣ дар навиштаҳо, ин бастани пеши роҳи рӯзнома аз халқ аст!

Яке аз сабабҳои ҳатто моҳ аз моҳ кам шуда рафтани шумораи обуначиён ҳамин мушкилнависӣ, тақлидкорӣ ба забони расмии дигарон аст, ки бисёре аз онҳо барои хонандагони рӯзномаи мо бегонаанд. Барои ҳамин ҳам ман чанд мисолу намуна оварда, дар мақолаи аввалӣ—«Забон ва замон» таъкид намудаам, ки «Тоҷикона, ба форсӣ сухан беҳтар бувад». Оре, тоҷикона!

Лоиқ ҳам тоҷикона ашъори форсӣ офарид, шеъраш оламгир шуд. Дар Эрону Афғонистон ба соддагию равонии забони насри муосири тоҷик менозанду меболанд. Худи мо баръакс! Тақлиди беҷо мекунем. Ҳол ин аст, ки забони адабии ҳозираи тоҷик комил, агар вай мутобиқ ба қоидаю қонунҳояш азбар шавад, он ҳама дарҳои донишро ба рӯи соҳибзабон хоҳад кушод. Барои худтаърифкунӣ не, барои исботи ин ақида мегӯям, ки ман ҳаргиз дар шӯъбаи шарқшиносӣ нахондаам. Ҳамон донише, ки дар шӯъбаи тоҷикии Донишгоҳи Самарқанд гирифтаам, кифоя буд, ки дар Афғонистон тарҷимонӣ кунам, сартарҷимон шавам.

Имрӯз «Овози тоҷик» дар вазъе қарор дорад, ки аз ин пеш надида буд. Ҳар як рӯзномахони соҳибзавқ ва худогоҳро лозим аст, ки сари ин мавзӯъ андеша кунад. Шояд аз байни онҳо ҳомиёни Ҳотамтабиат пайдо шавад, роҳҳои нашри эълону рекламаҳо падид ояд...

Дар навбати худ, шахсан ман яке аз сабабҳои асосии ба чунин вазъ гирифтор шудани рӯзномаро дар дохили ҳамин идора мебинам. Ба ин ақибравӣ ҳар як ходими рӯзнома саҳм дорад. Онҳое, ки мунтазам (ё каму беш) менависанд, бо ҳамон навиштаҳояшон; онҳое, ки кор мекунанду чизе наменависанд, бо ҳамин амали бесамарашон.

xxx

Шояд дар «Грамматика»-и тоҷикӣ ноқисиҳо бошанд. Аз он чӣ то ба ҳол «Акси садо»-ҳо дар атрофи ин мавзӯъ инъикос кардаанд, ғайр аз гапҳои умумӣ ягон чизи возеҳ надидам. Дигар кардани «қолаб» чӣ маънӣ дорад? Бигузор дар ин мавзӯъ олимони забоншинос, методистон (услубшиносон)-и ботаҷрибаи шӯъбаҳои маориф (дар рӯзнома ҳам бошад, хайр аст) ба Маркази таълими ин вазорат нависанд.

Дар мавриди рад намудани услуби содда навиштан, аз тарафи баъзеҳо, кӯтоҳандешӣ аст. Содда навиштан кори саҳл нест. Барои ин саводи комил, дониши васеъ даркор аст.

Ба назари банда ҳоло вазифаи аввалиндараҷа—гирифтани пеши роҳи тақлидкориву сохтакориҳо дар забони рӯзнома. Бештар ба дасти чоп пешкаш кардани навиштаҳои завқбахш, илму донишдиҳанда бо лафзи гӯё ва соддаи тоҷикӣ. Бо ҳамин роҳ ба даст гирифтани дили муштариён.

Рӯи ин манзур маҷбурем, ба таҳлили баъзе аз гуфтаҳои носуфта бипардозем.Танқидро аз накд, таҳлилро аз ҳалол дониста, ба накд—ҷудо кардани сара аз носара даст мезанем. Гарчанд ин касби косиби сарроф асту мо як рӯзноманигори қаторӣ.

Оина каҷ, ё гуфтор ланг?

Баъди чопи мақолаи «Забон ва замон» рӯзи 5.03.03 навиштаи А.Субҳон «Сухан дониста гӯ...» боз мисли ҳамешагӣ дар охири сарлавҳа бо се нуқта баромад. Фақат аз боиси дар як шумора, дар як саҳифа, зери очерки ман ҷой гирифтани он вай ба иззати нафсам андак расид. Чун навиштаҳои ӯ ба андозаи андешаҳо ва ҷаҳонбиниву донишаш буданд, қобили эътибор надонистам. Мантиқ ва таносуби суханаш ба ин шаҳодат медоданд.

Баъди чанд рӯзи дигар аз ҳамфикрони ин шоир, мухбирамон Тӯхтамиши Боқӣ омад. Ӯ ошуфтахотир буд. Аз устодии мо ва шогирдии худ чанд ҳарф гуфту якбора дил кафонд: ман аз он мақолаатон, яъне «Забон ва замон» хафа, розӣ нестам. Ба чӣ асос?—пурсидам ман. Дар ҷавоб гуфт:

—Калимаи «бофаросат» дар луғатҳо нест!

Аз нимкосаи зери коса пай бурдам: ба Тӯхтамиши Боқӣ ҳам Ҳотам Бозоровро «бофаросат» сифат кардани ман (дар «Забон ва замон») нафоридааст. Он ба А.Субҳон таъсире намудааст, ки ҷавҳари мақолаи ман ба назараш нанамуд. Манфиати рӯзнома, миллат, забони модарӣ қатъи назараш гардид. Гарчанд дар мақола рӯзномаро даргоҳи муқаддас, забони модариро саҷдагоҳ дониста таъкид намуда будам, ки «Саҷда бар худост, на бар хонаи Худо» мебояд баҷо овардан.

Фарас аз майдони фаросат дур аст

Он «мунаққид» аз луғат калимаи «бофаросат» кофта, ниҳоят ба «фарас» рӯ ба рӯ омадааст. Т.Боқӣ аз ман пурсид, ки оё решаи «фаросат» аз он аст?

—Нахайр, гуфтам ба ӯ.—Фарас, асп аст. Фаросат дар ҳама шеваю лаҳҷаҳо, ҳатто дар забони ӯзбекӣ ҳам ақлу идрок гуфтан аст, эзоҳ доштам ба ӯ.

Аз ин мусоҳибаи бебунёд ҳамкори ҳамхонаам—Бекназари Тӯйназар, ки борикбин аст, магар танг шуд, ки ҷилави гапро ба дигар сӯ бурд. Ман китоби «Гулистон»-и Саъдиро ба даст гирифта, варақ задам. Баногоҳ сатре дар он ба чашм афтод, ки «фаросат» дошт.

«Бечора харак агарчи бетамиз[1] аст,
Чун бор ҳамебарад, азиз аст».

Дар поварақи он [1]. яъне, **фаҳму фаросат надорад,** овардаанд, дар шарҳи «бетамиз» (Саъдӣ. «Гулистон». Душанбе.1962).

Ҳамчунин дар Луғати Айнӣ **«фаросат»—зуддарёбӣ чизеро бо аломатҳои он»** сабт аст.

Ҳангомаи мазкур ва андешаву таҳлилҳои баъдина ҳамоҳанг ва ёдрас ба ин байт аст, ки Низомӣ гуфта буд:

Чи суд аст, ки ин қавми ноҳақшинос,
Кунанд офаринро ба нафрин қиёс!

«Аксари рӯзномахонон» чӣ мегӯянд?

(ё худ: Ду нуқтаи назар ба як мақола)

Ин ҷо, албатта, сухан дар атрофи пешниҳоду талаб ва андешаҳои муаллим Ҳотам Бозоров хоҳад рафт, ки мақолаи «Соҳиби забон халқ аст»-и ӯро Ш.Каримов дар мақолааш: «Бубояд халқро пеши забон бурд» «камарзиш» баҳо дода, аз дигарон дар ҷои пасттар гузошт.

Мақолаи мазкури Ҳ.Бозоров аз он далолат мекунад, ки муаллиф дар ғами фардои забон, вазъи ногувори «Овози тоҷик» аст. Ӯ хонандаи асил, муштари (харидор)-и воқеӣ ва ҷонсӯзе будааст. Шумораҳои бисёри дар давоми чанд сол баромадаи рӯзномаро хонда, даҳҳо калимаю ибора, ифодаҳои бемаврид, ё бе мантиқ корбастшударо ба исботаш намуна меорад. Ба тавсифи забони тоҷикӣ эътирофи олимонро иқтибос меоварад, ки забони адабии тоҷикӣ барои эрониҳо намунаи ибрат аст. «Дар саҳифаҳои «Овози тоҷик» калимаҳои мушкилфаҳм то рафт бештар ба назар мерасанд, ки ин боиси норозигии як қисм рӯзномахонон гардида истодааст»,—менависад ӯ. Дар ҳақиқат, «истифодаи калимаҳои архаистии кайҳо аз истеъмол баромада фаҳмидани матлабро душвор мегардонанд, аз архаизмҳо ва инчунин арабизмҳои ба забони мо бегона ҳазар бояд кард»,—гуфта буд С.Улуғзода.

Муаллим Бозоров тамоили сӯи забони форсии архаистӣ бамиёномадаро дуруст дарк кардааст. Мақолаҳои дар давоми даҳ соли охир бахшида ба забон дар рӯзнома эълон намудаи пешоҳанги ин тамоил А.Субҳонро аз назар мегузаронад. Иқтибосе, ки ӯ аз мақолаи «Хайрхоҳи ҳамдигар бошем» (А.Субҳон. «О.Т». 16.06.1992) меорад, дар атрофи калимаи «эшон» будааст, ки муаллиме онро нафаҳмид ва муаллиф ҳаттӣ мефаҳмонад, ки он ба маънии «онҳо» омадааст. Бо ҳамин худи А.Субҳон эътироф менамояд, ки савияи луғатфаҳмии хонандагони рӯзнома дар кадом поя қарор дорад.

Табиӣ чунин савол пеш меояд: А.Субҳон ҳаминро дидаю дониста чаро дар мақолаҳояш ин қадар калимаҳои фаҳмиданаш мушкилро ба кор мебарад? Аз ростӣ ҳам ӯ дониста мушкилписандӣ мекунад. Хулосае бармеояд, ки вай халқро аз рӯзнома ҷудо карданӣ аст! Ин тӯҳмат нест. Нигаред, ӯ чунин навишта буд: «Аксари хонандагони рӯзнома чунин суол ба миён меоранд:

—Чаро забони рӯзнома мушкил?» Аммо ба мантиқи суханони худ фаҳм накарда ӯ нисбати хонанда бо тамасхур, нописандона, бо ғурур ба суханаш давом дода буд: «Худоё чӣ суоли дурӯғ ва сатҳӣ! Куҷои забони рӯзномаҳои тоҷикӣ мушкилӣ дорад? Чӣ беэътиноие!

Оё ин гурез аз худ нест? Агар чанд калима дар забони тоҷикӣ мушкилие дорад, аз онҳо ба хотири гуворию шевоияш қатъи назар бояд кард. Мушкилро имкони осон кардан ҳаст. Марҳамат, ба луғатҳо рӯ оред, аз донишмандон суол (?) кунед!» (Нигаред: А.Субҳон. «Мерасад рӯзе магар ворастагӣ...» «О.Т» 23.05.1991.)

Бозоров ба ин «суол»» (савол маъмултар аст!) ҷавоби ҳаққонӣ мегӯяд: «Агар мо ба хонандагон ...мушкилро имкони осон кардан ҳаст, марҳамат ба луғатҳо рӯ оред, аз донишмандон суол кунед»,— гуфта маслиҳат диҳем, хандаовар мебуд, чунки як қисми худи онҳо рӯи луғату фарҳангро надидаанд, ёки ҷои кории худро партофта, барои кофтани донишманд куҷо раванд?

Ҳамчунин Бозоров навишта буд, ки: «Агар аксари хонандагони рӯзнома забони онро мушкил гӯянд, дурӯғ нест. Бояд аз паи ислоҳи он афтод, зеро соҳиби рӯзнома ҳамон «аксари рӯзномахонон» мебошанд!

Воқеан, он таъкиди Бозоров ҳам «ҷон дорад», ки гуфта аст: «...вақтҳои охир дар саҳифаҳои рӯзнома шеъри як шоир мансуби дигар дониста шуда, шеъри баъзе шоирон бо нуқсонҳо чоп гардида истодааст».

Хонандагони гиромӣ, шояд акнун фаҳмида бошед, ки «деҳ куҷову дарахтон куҷост?» Сабаби мақолаи Бозоровро нодида гирифта камарзиш хондани Ш.Каримов, аз паи «фаросат» ба фарас (асп) дучор шудани баъзеҳо дар чӣ будааст. Ва ман чаро Ҳотам Бозоровро (гарчи дар умрам надидаам) ҷонибдор будам ва ӯро «бофаросат» хондам.

Дарро задам, девор кафид

Онҳое, ки мақолаи «Забон ва замон»-ро хондаанд, дар ёд хоҳанд дошт, ки дар қисмати «Тоҷикона сухан беҳтар бувад» ман асосан дар васфи хислатҳои наҷибонаи Лоиқ, даррокӣ, донишмандӣ, ҳазлбардорӣ, хоксорӣ ва соддагии рафтору гуфтори ӯ, ки мисли ашъори саҳли мумтанеъаш дилпазир ва соддаанд, андеша ронда буда. Зеро ҳамин соддабаёнӣ ӯро шӯҳрати ҷаҳонӣ бахшиду ҷовидон гардонд. Лоиқ ба тарзи гуфтори ҳамзабонони эронӣ ё афғонӣ ҳаргиз тақлид намекард. Дар ҳама ҷо асосан бо лаҳни модарӣ сухан меронду дар гуфтугӯ буд. Шоҳи даррандагонро «шер» мегуфту ҳаргиз онро ба шири модар на табдил мекард ва на олуда. Чӣ мегӯед, ки «мунаққид»-и мо Ш.Каримов ҳамин андешаҳои маро такрор карда, шеъре аз Лоиқ (бе мавқеъ) оварда пурсидааст, ки оё ман калимае нофаҳмо аз он меёбам.

Дар ҳошияи «Номаи бетаҳрир»

Чунин унвон на ба ҳар муаллифи вилоятӣ насиб мегардад. Албатта, гузоштани ин «мӯҳр» дар ҳукми муҳаррир аст. Унвон диққати маро ҳам ба худ кашид. Махсусан, сарлавҳаи мақола (Бубояд халқро пеши забон бурд) ва туғе, ки дар зери сарлавҳа ба номи «Валтер» дар пешонаи мақола омадааст. Ба маънии он эътирозе нест: «Дар зарфи шаш сол ҳамаи забонҳои асосиро метавон азбар кард, вале барои забони модарии худ омӯзиши якумрӣ лозим аст» (Валтер). Гарчанд ҳоҷат ба саҷда сӯи дигар набуд чунки аз классикони тоҷик, ё дар «Ҳадис» ҳамонанди ин иқтибос зиёд аст.

Мӯҳтарам Ш.Каримов, кадоме аз ин «Валтер»-ҳо аз шумост? Ё Волтер буд ӯ?

ВАЛТЕР.1. Тӯфангчаи машҳур, ки бо он артиши фашистон мусаллаҳ буд.

ВАЛТЕР ФИЛ. Олими шӯҳрати ҷаҳонидошта дар соҳаи физикаи ядроӣ (1898-1941).

ВАЛТЕР А.К.Академики АФ СССР. (1905-65).

ВАЛТЕР БРУНО. — Дирижёри пуршӯҳрат. Германия (1876-1962).

ВАЛТЕР ИОҲАНЕС—Олими оламшумули соҳаи геология, узви ифтихории АФ СССР. Донандаи бисёр забонҳои дунё. Кашшофи усули «актуализм дар геология», палеоэкологи эътирофгардидаи олам. (1860-1937).

СКОТТ ВАЛТЕР. Намояндаи мактаби романтизми Франсия, адиби англис муаллифи «Достони духтари кӯл», «Роб-Рой», «Айвенго», романҳои таърихи Европа. (1771-1832).

ВОЛТЕР МАРИ ФРАНСУА АРУЭ—намояндаи мактаби классикӣ (класисизм), солҳои зиндагиаш: 1694-1778. Муаллифи «Достони духтари орлеанӣ», «Номаҳои фалсафӣ», «Таърихи Россия дар аҳди Пётри Кабир» (ки бо имдоди Ломоносов М.В. навишт). Узви ифтихории АФ Россия. Бо «Афоризмҳо»-яш низ шӯҳрат дошт, шояд дар Сурхондарё ҳам ӯ машҳур бошад?

«Номаи бетаҳрир» аз «Забон ва замон» ҳашт ҷумла мисол меорад, ки ғалат аст. Дуруст, дар ҷумлаи 4 калимаи «ҳамафаҳманд» ҷудо чоп шуда, дар ҷумлаи 8 чанд калима аз чоп «афтидаанд», ки ин гуноҳи ман нест. Дастнавис пеши ман маҳфуз: «Вақте ки мо дар матбуот муҳаррир, мусаҳҳеҳ, рӯзнома, маҷалла, ҷарроҳ, шифохона, тасдиқнома, (справкаро), боғчаи кӯдакон (ба ҷои детсад) ва ба ҳамин монанд истилоҳҳоро, ки(тарҷимаанд), менависем, хуби хуб, ба ҳама фаҳмо, дар матн, мисле ки дар муҳовара (гуфтугӯ) буд, часпон мебарояд».

—Растоpгуеваро ман Ростоpгуева навишта будаам. Мехостам бипурсем: Чаро дар мақолааш А.Субҳон («О.Т».5.03.03) номи Расулзодаро «Нарзуллоҳ» навишт, дар ҳоле ки соҳибном худро «Назруллоҳ» медонад (ниг. «О.Т». 7.08.03).

—Муаллим Каримов аз мақолаи «Забон ва замон» калимаҳои «барболо, хараҷу мараҷ, чуқуртар, амрфармоӣ, чандхӯра, гоҳан, пай задан, истилоҳ, бадармон (бедармон), унҷо, филҳол, интихобидан»-ро нафаҳмидааст, аз луғатҳо ҳам наёфтааст. Муаллими мӯҳтарам, аз луғат кофтан дида, инро аз талабаҳои синфҳои дигар мепурсидед, мефаҳмонданд! Дар омади сухан мехостем бипурсем, ки «мунаққид» маънии калима ва ибораҳои дар «Сухан дониста гӯ...» овардаи А.Субҳонро, ки дар муомила маъниҳои ҳархела доранд, ё нестанд, чи тавр фаҳмида бошанд? Худ баҳо диҳед: **ситабр, савқ, ситудан, демагог, ифодаҳои: инсони омӣ, омиро ситудан ё барангехтан, ҳадафҳои сиёҳ, савқу майли табиӣ, кайфияту эҳсосоти омиён, шахси пардаррон (шояд: «шахси пардадаррон» бошад?.. филизи истеъдод...**

Ш.Каримов дар мақолааш бо худнамоӣ «аробаи холи»-ро дар атрофи «Забон ва замон» чунон медавонад, ки дар роҳ аз афтида мондану олуда шудани байрақаш—«шоири тавоно» бехабар мемонад.

Ӯ барғалат «Унсуралмаоли» (дурусташ: «Унсурулмаолии» эзоҳи: М.О.) Кайковус навиштааст. Акнун, шогирде ба ин муаллим «ё муҳаррир» китоби «Қобуснома»-и Унсурулмаолии Кайковус (Душанбе.1979. М.Муллоаҳмадов ба чоп ҳозир карда)-ро гирифта, дар саҳифаи 3—«УнсурУЛмаолии Кайковус» ва дар саҳ.4—«Кайковуси УнсурУЛмаолӣ»-ро нишон диҳаду барои тақвияти даъвои Отахонзода аз охири ҳамон китоб «Шамсулмаолӣ Қобус»-ро пеш оварад, магар шарм нахоҳанд дошт?

(Давомаш дар саҳ.4)

Хабарҳои мухтасар

Чойҳои «Импра», «Акбар», «Тошкент», ки мо алҳол истеҳсол мекунем, аз ҷониби кормандони корхонаи муштараки ӯзбекистониву англисии «Тошкент Теа Фестору» қадоқ карда мешаванд. Дар ин ҷо ҳар моҳ ба ҳисоби миёна 70 тонна чой қадоқ карда, ба шабакаҳои савдо, дӯконҳои хусусӣ роҳ пеш мегирад. Аз он ҷумла дар ин ҷо 3 намуди чойи «Импра» дар вазни 88-граммӣ қадоқ карда мешавад, ки барои харидорон як қатор қулайиҳоро ба вуҷуд овардааст.

◆◆◆

Дар маркази фарҳанги ба номи «Ибни Сино»-и пойтахтамон бахшида ба 90-солагии зодрӯзи Ҳунарвари мардумии Ӯзбекистон, раққосаҳои машҳур ва ташкилотчии аҷоиб Мукаррама Турғунбоева шабнишинӣ ба амал омад. Дар он раққосону сарварони дастаҳои машҳури рақси мамлакат, шогирдони сершумори Мукаррама Турғунбоева иштирок намуда, аз ҳаёту фаъолияти ӯ сухан ронданд. Рақсҳое ба ҳукми тамошогарон пешкаш гардид, ки аз ҷониби ин раққосаи машҳур, устози сершогирд офарида шудаанд.

◆◆◆

Конфронси илмиву амалии байналхалқӣ таҳти унвони «Оқилона истифода бурдани обҳои берунаву зери заминӣ дар ҳавзаи Баҳри Арал» дар корхонаи давлативу саҳҳомии «Ӯзбекгидрогеология» анҷоми худро ёфт, ки дар зарфи ду рӯз шуда гузашт. Ва он бахшида ба Соли байналхалқии оби ошомиданӣ гузаронда шуд. Иштирокдорони он муаммоҳои умдаи истифодаи обро муҳокима карданд ва мутахассисони хориҷӣ ҳам дар кори он иштирок намуда таклифҳои мушаххаси худро дар бобати сарфаву сариштаи оби ошомиданӣ ба ҳамкорони ӯзбекистонии худ пешкаш намуданд.

Ғ.БЕКНАЗАРОВ.

◆◆◆

Дар деҳаи дурдасти Қӯштамғалии ноҳияи Қӯшрабод пункти нави духтурии деҳот ба кор шурӯъ намуд. Ба сохтмони бино ва таҷҳизоташ қариб ҳафтод миллион сӯм маблағ сарф гардид. Муассисаи нави табобатӣ ба беш аз 5 ҳазор нафар дардмандон аз панҷ деҳаи гирду атроф хизмат мерасонад.

А.НАЗАРОВ.

«Сараҷа»-истиқболи чорводорист

Чорводорӣ соҳаи муҳими кишоварзист. Ва он чӣ қадар рушд ёбад, дар бобати тайёр гардидани комёбиҳои иқтисодии мамлакатамон нақши калон мебозад. Дар хоҷагии ширкатии «Заркент»-и ноҳияи Тошлоқи вилояти Фарғона ба рушди соҳаи чорводорӣ, зиёд кардани миқдори чорвои калони шохдори зотӣ, бузу гӯсфанд диққату эътибори калон дода, парвариши онҳо дар асоси қоидаҳои зооветеринарӣ ба рӯи об бароварда мешаваду натиҷаҳои матлуб мебахшад. Пеш аз ҳама маҳсулдеҳии чорво баланд гардида, дар бобати моломол гаштани дастархон нақши калоне мебозад. Чорводорони хоҷагӣ дар вилоят аввалин шуда шартномаи наслгириро ба иҷро расонданд. Дар мавсим аз ҳар яки 1306 сар гӯсфанд ба ҳисоби миёна яктогӣ барраи «Сараҷа» гирифта шуд, ки онро алҳол насли солим пиндоштаанд.Насли «Сараҷа»ба иқлими маҳал ба тезӣ мос гардидааст, пашми бисёри хушсифат медиҳад. Ва дар соҳаи чорводорӣ ҳам усули иҷора истифода мегардад, ки самараи хуб мебахшад. Мувофиқи шартнома, ки чорводорон бо хоҷагӣ ба имзо расондаанд, онҳо 1590 сар чорвои резаро парвариш карда, аз ҳар сад сар барра 36 сар гӯсфандро ба воя мерасонанд, ки вазни ҳар кадоми он аз 30 килограмм кам намегардад. Дар айни замон хоҷагии мазкур ба парвариши гӯсфандони зотӣ тахассусонида шудааст ва аз ин рӯ ба хоҷагиҳои чорводории вилоят ҳар сол 150 сар гӯсфанди зотиро расонда медиҳад.

То солҳои наздик чорводорӣ зараровар ба ҳисоб мерафт. Акнун бошад, ба манбаи даромад мубаддал гардидааст. Худи соли ҷорӣ хоҷагӣ танҳо аз чорвои реза қариб 20 миллион сӯм даромад ба даст овардланист. Дар айни замон парвариши чорвои калони шохдор ҳам даромади иловагӣ хоҳад овард. Зеро ҷӯшидани шир аз ҳар модагов рӯз то рӯз зиёд мегардад.

Дар сурат: *говҷӯшони пешқадами хоҷагӣ (аз чап ба рост)* ***Ҳалима Кӯчқорова*** *ва* ***Раъно Арабова.***

Аксбардор:
Шӯҳрат ОЛИМОВ (ӮзА).

Содда навиштан кори осон нест

(Аввалаш дар саҳ.3)

Дар «Тавзеҳот»-и «Кобуснома» чунин навиштаанд: Шамсулмаолӣ Кобус ибни Вушмгир аз подшоҳони сулолаи Зиёриён аст... Яъне, дар мавриди истифода аз номи Унсурулмаолӣ на ман, балки, «мунаққид» ба хатоӣ роҳ додааст.

Рӯзномаро бо забони халқ гуфтор мебояд

«Овози тоҷик» чун оинаи инъикоскунандаи ҳаёти тоҷикони кишвар, марҳалаҳои таҳаввулот дар зиндагии сиёсиву иҷтимоӣ буду мебошад. Ба мақсади андак ба хотир овардани он рӯзҳои сахт дар солҳои аввали таъсиси рӯзнома, мо дар зерсарлавҳаи мақолаи «Забон ба замон»-ро ба «гаҳворачаи бонҳо»-и рӯзнома бахшида будем. То ки хонандагон ба қадри рӯзномаи худ бештар бирасанд, ба кор шудани он роҳ надиҳанд. Рӯзнома васлгари халқу давлат аст. Дар зерсарлавҳаи «Рӯзнома, рӯзномахон, ҳукумат» зикр ёфта буд, ки забони мустаҳкамии робитаи ин се узв, забони рӯзнома аҳамияти асосӣ дорад. Рӯзнома бо забони халқ бояд дар гуфтор бошад. На бо забони «мумтоз»-адабии классикӣ. Дар ин хусус садҳо иқтибос аз бузургон овардан мумкин. Ба мо ҳам каме намуна аз хусуси парҳез намудани корбасти калимаю истилоҳоти арабӣ оварда будем. Чӣ бояд кард? Ин аз намуди дар байни омма маълуми луғатҳо истифода намоем? Зеро «Овози тоҷик» рӯзномаи на иқтисодӣ ва на илмию адабист. Агар устодони донишгоҳу олии ҷуқурмафҳумро, ки ангуштшуморанд, мустасно кунем, бештарини хонандагон муаллимони мактабҳои то рафт камшудаистода ва деҳқонону ходимони мақомоти гуногунанд, ки пеш дар мактаб ба тоҷикӣ хонда, пешт гирифтаанд.

Аз ҳақиқат чашм пӯшидан нашояд. Ш. Бозӣ ба тақлид гуфта аст: «Боз бояд нигаҳе тозатар афканд ба хеш...» («О.Т» 5.04.03) Ва дар он «андешаҳо»-яш меоварад: « — Ман забони «Овози тоҷик»-ро намефаҳмам, — арз кард яке аз ҳамнишастон, ки худмардизиёӣ буд. Аз хусуси забони рӯзнома ин даъвои аввалин набуд, ки ман мешунавидам».

«Сухани фасеҳу расоям орзуст..» Ҳамин ҷумласозии тоҷикист, магар? Ин тақлидкории маҳз, ба мисли: Эронро «Ирон», таърихро «торих», маҳкамро «мӯҳкам» навиштан барин. Агар ин тавр бошад, биёед, монанди эрониҳо мо ҳам ба ҷои зерзир, ба ҷои дер-дир, феълро-фил, элчиро-илчи, эминро-имин, эҷодро-иҷод, эҳсонро-иҳсон, эродро-ирод, эзорро минбаъд изор гӯему нависем!

Холонки ҳеҷ як тоҷик эълонро «иълон» намегӯяду маҳкамро — «мӯҳкам». Дар лаҳҷаи гуфтори яке аз байрақбардорони чунин равия—Абдулло Субҳон овози «ӯ» қариб, ки нест. Ӯ аз куҷо ба «мӯҳкам» ва «Ирон» маҳкам часпид? (ниг. ба мақ. «Сухан дониста гӯ...»)

Бешак, аз китобҳои луғат. Луғатхонӣ кори хуб. Аммо он барои дарки маънии калимаҳои матнҳои гузаштагон аст, на муосир. Беҳтар аст, бештар китоб хонем, дар навишт ва гуфтугӯи байниҳамдигарӣ бо забони содда, равон гап занем. Бештарин матнҳои қадима, (адабиёти ба наср навишташударо дар назар дорам) гӯёву хоно, равон, бо истифода аз калимаҳои соддафаҳм мебошанд. Шояд сабаби дарозумрии онҳо ҳам дар ҳамин бошад? (Намунаҳои матне, ки мо дар силсилаи «Амир Темур. Ҳаёти баъд аз марг» овардем, инро комилан ба исбот мерасонанд.)

Дар вақташ академики забоншинос, раиси Кумитаи истилоҳоти Тоҷикистон Муҳаммадҷон Шукуров ин гуна худношиносиро «тақлидкорӣ ба кӯдакон хос аст»,—гуфта рад карда буданд. Тоҷикӣ ба зоти худ забони эътирофшудаест, ки дар як мамлакати дунё, забони давлатист. Қоидаю қонунҳои ин забон аз тарафи ҳамон давлат қабул ё бекор карда мешаванд. Бинобар ҳамин, ман пешниҳод медоштам, ки ин масъалаи аз зӯру тавони мо берун. Ба зӯри беҳуда ҳоҷати миён шикастан ва вақт ройгон гузарондан аз рӯи мантиқ нахоҳад буд. «Бедил кайҳо мурдааст у бедилхонҳо ниҳоят кам мондаанд»—гуфтани ман аз ғояти ҷонсӯзӣ буд, на аз боиси нафаҳмидани ман осори бузургони пешин ва Бедилро! Тарс аз он дорам, ки мабодо ин гуна тақлидкорон тоҷикони сарзаминро ба ҷое баранд, ки забони онҳоро касе нафаҳмад ё онҳо батамом аз ин забон даст кашанд. Намунаи он аллакай аз кам шудани муштариёни «Овози тоҷик» ҳис карда мешавад. Ин даҳшатест изтиробовар!

Аз ин баъд тарзи гуфтори форсигӯёни эрониву афғониро ба сари тоҷикони Ӯзбекистон бор накунед!

Кабк ҳам калоғ ҳам ба тарзи худ рафтор мекунад, мехиромад. Бинобар ин гуфтаанд:

Калоға таки кабкро гӯш кард,
Таки хештанро фаромӯш кард.

Дар натиҷаи нагирифтани пеши роҳи чунин тақлидкориҳои беҷо кор ба ҷое расид, ки калимаҳои ҷудогонаи нофаҳмои арабиасос дар матнҳои баъзе «муаллифон» то рафт бештар истифода мешаванд. Калима ва истилоҳҳои барои забони тоҷикӣ бегона ҳам акнун аз дохили мақолаҳо болои он дар сарлавҳаҳо «байрақ» мешаванд. Барои исботи ин даъво лутфан нигаред ба саҳифаи охири шумораи 4 декабри соли 2002-и «Овози тоҷик». Дар он чунин унвон хоҳед дид: «Воқеаи санаи тисъа ва самонин ва тисъаминатин ва алфин» дар поёни мақола муаллиф онро эзоҳ (тарҷима) менамояд: «Тибқи анъанаи гузаштагон сарлавҳаро ба арабӣ овардам. Ин боб ба воқеаҳои соли 1989 ихтисос дода шудааст». «Воқеаҳои с.1989 вохӯрии муаллиф Н.Расулзода бо як китобдор дар Либиё буд, ки ӯро бо як финҷон (?) қаҳва адои меҳмондорӣ кард» ва китобе ба ихтиёраш гузошт, то хонад. Ана воқеаи сол ва баёни ҳол!

Гузаштагони мо анъанаҳои хуби бисёр доранд. Онҳоро ба ёд овардан ва иҷро намудан савоб аст. Аммо, тақлидкорӣ ба забони ғайр анъанаи нохубе буд. Аз чунин қабои сиёҳ ба чӣ мушкилот халосӣ ёфтем. Дубора ба сари навиштаҳоямон пӯшонидани ин «қабо» мисли ҷорӣ кардани пӯшидани «чашмбанд» ба рӯю сари занон, бастани салла ба сари ҳама мардон ва гузоштани ришу бурут ба рӯи онҳост, ки ин ҳам «анъанаи гузаштагон» буд. Чунин амали носавоб дар Афғонистон ба чиҳо сабаб шуд, медонем.

Мантиқ, таносуби сухан, услуб

Мантиқ, илми сухан аст. Устод Айнӣ инро «хуб сухангӯӣ» тафсир намудаанд. Маънои ҳар чизи навишта (хоҳ асари адабию бадеӣ, публисистӣ, мақола, репортаж, мусоҳиба, хабар) одатан дар атрофи як мақсад чун меҳвар давр мехӯранд, онро ҷавҳари асар, мантиқи он медонем. Ҳамин тариқа «мантиқи сухани ӯ баланд аст» ё баръакс, — мегӯянд. Бо вайрон шудани муносибати байни ҳамдигарии калимаҳо дар навишт, мантиқ аз байн хоҳад рафт. Таносуби сухан ба инобат гирифта нашавад, услуби иншо хароб мегардад, сактагиҳо ба чашм намоён мешаванд. Мантиқ ҳам халалдор мегардад.

Дар матбуоти даврӣ, бо назардошти ҳамаи ин, соддanaвисӣ талаб карда мешавад. Соддабаёнӣ, гарчанд ба назари баъзеҳо саҳл менамояд, ин забони гуфтори кӯдакона ё кӯчагӣ нест. Вай аз нависанда хеле дониш ва маҳорати касбӣ талаб менамояд. **Содда—ҳар чизе, ки аз чизҳои беруна пок ва холист**,—гуфтаанд, устод Айнӣ. Ба назари мо, дар забони матбуот, ҳангоми навиштани репортаж, мақолаҳо, мусоҳибаҳо ҳар қадар, ки камтар аз калимаҳои фаҳмиданаш душвор худдорӣ намоем, хуб аст. Дарки маънӣ осон мешавад. Мутаассифона, баъзеҳо, (Ш. Каримов) « соддабаёнӣ — ин пеш аз ҳама, урёнии маънӣ» пиндошта, даст ба ҷумлапардозии мураккаб мезананд. Кӯшиш менамоянд, ки дар навиштаҳои худ ҳар чӣ бештар истилоҳоти арабию форсии қадимаро аз луғатҳо гирифта корбаст кунанд. Ҳолонки баъзе луғатҳои қадима на ҳамеша ба маънии аслӣ мондаанд. Бо ҳамин, худ ва хонандаро дар вазъи ногувор мемонанд. Бар замми ин, муштариёнро аз хондани рӯзнома дилсард месозанд.

Муаллим Ҳ.Бозоров ба намояндагӣ аз «аксарияти рӯзномахонҳо» забони рӯзномаро мушкил гуфт. Инро ходими рӯзнома — А.Субҳон аввал тан мегирад, баъд бо тамасхур «чи суоли дурӯғ ва сатҳӣ!» гуфта аз мавзӯъ худро канор меандозад. Сипас, менависад, ки «марҳамат ба луғатҳо рӯ оред» («О.Т». 17.04.02) мантиқ куҷо рафт? Мақсад чист?

Дигар аз фаъолони рӯзнома, ки «нияти бозгашт ба чаҳорчӯбаи ҷумлабандиву ҷумлапардозиҳои замони куҳан» ба мисли А.Субҳон дорад, навишт: «...ҳар қаламбадаст пеш аз иншои маводу матлаб (яке аз ин кифояанд,—М.О.) ҳатман бояд рӯи мизи корӣ чандин ҷилд луғатҳову фарҳангҳои тафсириву дузабона ва чандзабона дошта бошад, зеро хонандаи имрӯз хеле нуктасанҷу нуктагир аз дирӯз аст ва ҳадафи ниҳоӣ ин ҳамоно покиву поксозии забон мебошад» (Н.Расулзода. «Қадри сухан». 7.08.02)

Ба назари мо чунин навиштаҳо дархӯри хонандаи мо нахоҳанд гардид. Зеро, бирин҇чи рӯзномахонҳои мо ин оби А.Субҳон ва Н.Расулзодаро намебардорад. Н.Расулзода бо истифодаи шаклҳои мураккаб ва ғайримаъмули истилоҳоти арабӣ маҳз худро «намоиш» медиҳаду рӯзномахонро озурда месозад. Савияи хонандагони рӯзномаи мо маълум. Ба онҳо «Садои мардум»-ро бинед, гуфтани А.Субҳон мантиқ надорад, ниҳоят хандаовар аст. Намунаи дигар аз ифодаи Н. Расулзода меорам, ки мантиқи андешаи муаллиф дар «соя»-и истилоҳоти мавҳум нопадид гаштаанд. Ӯ навиштааст: «Бар асоси савқу салиқа ва лаёқати фитри модарзоти (?) ҳаллу фасл намудани он қоидаҳои имлои забони адабии ҳозираи тоҷик, ки печдарпечиҳову иштибоҳоти зиёдеро шомиланд ва ҷуз саргарангиву майнагиҷкунӣ ва таассуб (?) чизе ба дунбол нахоҳанд овард».

Услуби ҳар шахс, хоси худ аст. Аммо, дар мусоҳиба, ки жанри адабӣ ва оммавӣ мебошад, сухани муаллиф-рӯзноманигор аз гуфтори ҳамсӯҳбаташ—қаҳрамони асар бояд фарқ намояд. Вагарна, сохта ва аз воқеият дур мебарояд. Хондани чунин асар дилчасп намешавад. Баъзан ба мусоҳибаҳое дар рӯзнома дучор мешавем, ки муаллиф ва қаҳрамони асар дар ифодаи ҷумлаҳои бадеӣ ва роҳ додан ба сактаи забонию хатоҳои мантиқӣ, дар истеъмоли луғатҳо, аз якдигар фарқе надоранд.

Инак, намуна аз як мусоҳибаи мухбири рӯзнома А.Субҳон бо духтуре. («О.Т». 26.12.02).

Пурсидам:—Дар қиёс бо ман ҷанобашон нармсуханaнд...Лутфашон модарзотист, ё тақозои пеша аст...? Посух дод:...ба андешаам дарахти лутфи ман аз рӯди Ҷӯйизар об хӯрдааст...-Гуфтам: — Шумо табиб — ҷарроҳи гӯшу биниву гулӯ ҳастед. Шунидаам, ки мегӯянд: «Ҷарроҳу барқгар дар тӯли умр як бор хато мекунанд». Муносибати шумо ба ин гуфта. Гуфт: Хатои монтёр бар зарари худ...

Дар саволу ҷавоби охирин вайронии таносуби сухан дар «барқгар» ва «монтёр» аст. Ин ҳар ду истилоҳ хатост, мебоист «устои электр» меомад. Сониян, ифодаи «як бор дар умр хато кардан» мансуб ба «ҷӯяндаи мина» (сапёр) аст. Ҳамчунин, дар ҷавоби ин духтур, бисёр суханҳои носуфта зикр мешаванд, ки «дарахти лутфи» ӯро тира менамоянд: **«Дар халқ (?) ибораe ҳаст: «Гӯши чиркрав бедард аст»; «отити гӯши васат»** (яъне: шамолхӯрии қисмати мобайни гӯш. Эзоҳ аз: М.О.), «...бо калимоти гарангу камақл, ҳадафи таҳқир қарор гирифтани беморони гӯш», **«деворҳои ковоки бинӣ», «холигоҳи нағора» вайрон шудани «бинои хоб», «оғоз ёфтани рафтани хуну рим»**, «Маркази реабилтатсионии бемориҳои модарзодиву сироятшуда» (мебоист: «Маркази эҳёи дардмандони касалиҳои ирсӣ ва ғайри ирсӣ. Шарҳи М.О.)

Дар мақолаи А. Субҳон: «Сухан дониста гӯ...» таносуби сухан ва мантиқ хеле меланганд. Бо сарфи назар аз калимаҳои нофаҳмои он мақола ба хулосаи мантиқӣ назаре меандозем.«...авомфиреб оне, ки сари вақт аз савқу майли табии (маънӣ духӯра аст. М.О.) ва кайфияту эҳсосоти омиён сӯиистифода мекунад Авомфиреб (демагог) омиро ситуда, ё барангехта ба ҳадафҳои сиёҳаш мерасад» Муаллиф киро дар назар дораду таҳқир мекунад? Торик. Аммо, баъдан маълум месозад, ки—мунаққидонро! Ӯ ҳадафи худ—мунаққидонро бе истиҳола гоҳ «нуктагирон», «маломатгарон», «таъназанон», «мухолифон» номида, яке худро бо онҳо «биомехт» ва гоҳе аз онҳо «бипарҳезид». «Онҳо тундбодеянд», ки ҳама коҳу хасу хошокатро ба осмон мекашанд,—гуфта, дарҳол онҳоро чун «оташе» мебинад, ки «филизи истеъдод»-и ӯро «обу тоб медиҳанд, то аз ӯ досе, ханҷаре ҳосил гардад. Саволе барҳақ пайдост: шоирро коҳу хасу хошок чаро? Досу ханҷар аз баҳри чӣ?

Ба ҳама (бе луғат низ маълум, ки вақти «боғ» гуфтан пеши назар майдони сабзу хуррам, пур аз дарахтон, алафҳои бисёр намоён мешавад. Аммо, «боғ»-и ӯ аз «тасвир», навиштааш — ҷои санглохест: «...ба боғи андешаву афкорам аз сӯи ӯ сангҳо борид. Хайрият девори боғ сангин ва шохаҳои дарахтон мӯҳкам будаанд. Ба ҷуз садои ба ҳам бархӯрдани сангҳо боғ осебе надид»,—гуфтааст «шоири тавоно».

Ниҳоят, бори дигар таъкид бар он дорам, ки муалифи «Забон ва замон» ҳаргиз таклифи даст кашидан аз истифодаи калимаю истилоҳати арабиро надошт. Фақат шаклҳои ҳазмшуда, байни халқ маъмул ва фаҳмои онро бояд дар рӯзнома кор барем, беҳтар хоҳад буд, мегӯяд. Табиати «Овози тоҷик» ҷумлаҳои мураккаби дарёфти маънияш мушкилро намебардорад. «Модоме, ки «шахс», «қоида», «масъала»-ро пазируфтем, чаро «ашхос» «ақоид», «масоил» «манофеъ» нагӯем?,—гуфтани Расулзода аз надонистани табиати забони халқ, талаботи рӯзнома, кӯрнамакии муаллиф нисбати Ҷ.Икромӣ, С.Улуғзода аст. Маҳз ҳазар намудан аз истифодаи ин қабил калимаҳо ва истилоҳоти архаистиро онҳо пешниҳод кардаанд.

Услуби мақолаи охирини Н.Расулзода хоси одами соҳибилм нест. Худро ба ҷумлаи «удабову фузало» мансубу дигаронро ба «коҳилӣ» бароварда, ба худ «мақоми болотар» дар байни қаламкашон раво дидан», ҷуз бодигӣ (ба гуфти худаш!) ноқисулфаросатӣ чизи дигар нест.

Тақризи ӯ—«Ҷангали анбӯҳ» ба китоби устозаш— профессор Нурназаров, ки пур аз тӯҳмату бӯҳтон буд, ба хотири дар он ҷой нагирифтани номаш будааст... Чӣ ҷоҳилиест, ин.

Бо чунин андешаҳову саллаи сохта, ки аз «дигарон» хоҳаб буд, ӯро на ҳар ҷомеа хоҳад пазируфт. Дарахти кибру ғурур дар ҳеҷ ҷой реша намегирад.

Чанд сухан ба ҷои охирсухан

«Бо гапи нағз мор аз хонааш баромадааст»,—мегӯянд. Ин «гапи нағз» чунин маънӣ андар мағз хоҳад дошт, ки : «бо сухани равону фаҳмо, ки дилпазир аст». Албатта, барои ин, шахсро диле мебояд, ки суханпазир бошад. Сухани гӯянда, муаллифи мақола, ё асарҳои нависанда вақте дилпазир мебарояд, ки ҳама калимаҳои дар ҷумлаҳо овардашуда, чун шаддаи марҷон ба якдигар моилу часпон, зебанда шаванд. Дар байнаш калимаҳои нофаҳмо набошад (луғат накобад)

Бо забони содда, ба мулоиматӣ, равону ҳамафаҳм ифода кардани маънӣ, албатта на ба ҳар кас муяссар мешавад. Ин кори осон нест.

Ш.Каримов дар мақолаи зикршудааш, аз ман пурсидааст, ки соддaнависӣ чист? Худаш ҷавоб мегӯяд: «ин пеш аз ҳама урёнии мазмун аст» Ғалати маҳз! **Устод Айнӣ дар луғаташ Содда—ҳар чизеро, номидааст, ки — аз чизҳои беруна пок ва холӣ бошад. Одаме, ки фиребгарӣ ва қаллобиро надонад.** Барои ҳамин ҳам даъват ба он дорам, ки содда гуфтан, содда будан на айб асту на гуноҳ, корест савоб! (савоб,рост, дуруст; музди кори хайр. «Луғати Айнӣ», «Душанбе, «Ирфон» с.1976).

«Навиштаи дилангез ва муваффақ он аст, ки содда ва равон бошад, хонанда ба суҳулат (осонӣ—эзоҳи М.О.) **мабоҳиси** (баҳсҳо,гуфтугузорҳо) **онро дарёбад ва дарк кунад, ва нависандае ба офариниши ин қабил осори хуб тавфиқ мeёбад, ки дорои таҷрибаи бисёр бошад ва суханашро ба сурате баён созад, ки...Аз фаҳми мавзӯъ дучори таҳайюр** (ҳайрат) **ва нотавонӣ нашавад»**

(Доктор Нодири Вазинпур).

Маъруф ОТАХОНЗОДА,
узви ҳайати таҳрири «Овози тоҷик».

Зангӯла аз баркамолӣ гувоҳӣ медиҳад

Занги охирин дар мактабҳои таълими ҳамагонӣ садо дод ва он аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки муҳассилин ба боз як сол бузургтар шуда, ба сӯи баркамолӣ иқдоми навбатӣ гузоштаанд. Ва занги охирин дар ҳаёти мактабхонон, алалхусус хатмкунандагони таълимгоҳҳо ба дақиқаи фаромӯшнопазир мубаддал ёфтаст. Зеро хонандагони синфи якум, ки хондану навиштанро ёд гирифтаанд, ба сӯи камолот, хатмкунандагони синфҳои болои бошанд, ба ҳаёти мустақилона қадами навбатӣ партофтанд.

Занги охирин дар ҳаёти муҳассилини мактаби рақами 17-уми ноҳияи Боғишамоли шаҳри Самарқанд ҳам изи фаромӯшнопазир гузошт. Дар ин даргоҳ ҳазор нафар хонанда сирру асрори дониш меомӯзанд. Дар байни онҳо 240 нафар хонандагоне ҳастанд, ки синфи якумро хатм намуда, ба синфи навбатӣ гузаштаанд. Алалхусус, барои 20 нафар хатмкунандаи имсолаи мактаб занги охирин дигар хел садо дод, гӯем мубoлиға намегардад. Зеро онҳо аз сирру асрори илми имрӯза бохабар гашта, алҳол ба супурдани имтиҳоноти давлатӣ шурӯъ намуданд ва ҳар кадоми онҳо дар дил орзуи нек—сазовори боварии халқу Ватан шуданро мепарастанд. Орзуи онҳо дар бобати омӯзиши сирру асрори касбҳои мухталиф ва азбар намудани илмҳои дигар бемуҳобот ҷомаи амал хоҳад пӯшид. Зеро дар ин бобат кулли шароит фароҳам оварда шудааст. Дари коллеҷҳои касбу ҳунар, литсейҳои академӣ ва донишкадаҳои олӣ барояшон мудом боз аст.

Дар суратҳо: *лавҳаҳо аз ҳаёти мактаби рақами 17-уми ноҳияи Боғишамоли шаҳри Самарқанд.*

Аксбардор: Тоҳир Норкулов. (ЎзА).

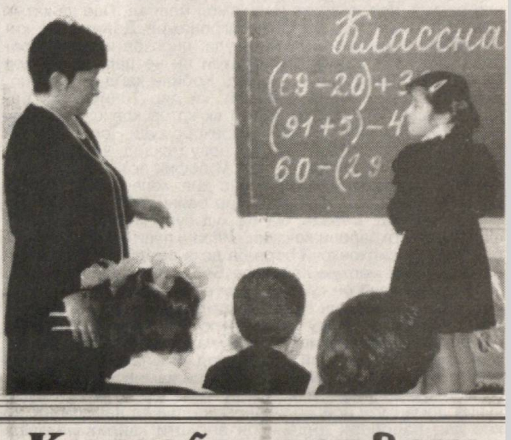

«Китоби дарвеш»

Дар Консерваторияи давлатии Ӯзбекистон нахустин бор бо чунин унвон консерти аъзои Ассотсиатсияи оҳангсозони Амрико ва Иттиҳодияи оҳангсозони Русия Алишер Латифзода баргузор шуд. Он аз шаш қисм иборат буд ва ҳар бахш мавзӯъ ва мундариҷаи мувофиқи номи худро дошт. Ин мавзӯъҳо тавре ки худи муаллиф қайд кард, бардоштҳои соли охири ӯро фаро гирифтаанд.

Бахши аввал, ки «Корвонсарой» ном дошт, дебоҷаи ба худ хосе ба «Китоби дарвеш» буд. Бахши дуввум—«Марди роҳ» оҳангсозро чун марди танҳое «дар байни сад миллион» бозтоб мекунад, ки «боз ҳам танҳои танҳост».

Ҳикматҳои Мир Алишери Навоӣ ба ҳафт забон (ӯзбекӣ, русӣ, форсӣ, англисӣ, немисӣ, франсавӣ, испанӣ) дар қисмати сеюми асар садо доданд, ки тақрибан аз лиҳози мавзӯъ ва мӯҳтаво бо ин байти ҳикматомези шоир ҳамоҳанг буданд:

Пур бишуд ар шохи дарахт аз самар,
Санг зи чинанда хурад бештар.

Дар қисми чорум, ки «Мақом дар асри XXI» номгузорӣ шуда буд, созҳои мардумӣ бо таронаҳои мардумӣ ва оҳангҳои минтақаҳои гуногун даромехта буданд. Алишер Латифзода чанд пора аз он таронаҳоро мувофиқи руҳияи замон интихоб карда тавонистааст. Дар қисми панҷум муаллиф ба «саволҳои худ ҷавоб» меҷӯяд.

Ниҳояти асарро, ки онро рамзан—«Тоҷ» ном гузоштааст, метавон макон ва замони эҳёи оҳангсоз ном бурд. Консерт агарчӣ беш аз 50 дақиқа тӯл кашид, гӯё дар лаҳзае хотима ёфт. Чунин як асари ғайримуқаррарӣ бо кӯмаки идораи Швейтсарияи назди сафоратхонаи Швейтсария, бо пуштбонии Сафорати Фаронса дар Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, Пажӯҳишгоҳи Хётеи Олмон дар Тошканд, Консерваторияи давлатии Ӯзбекистон ва Иттиҳоди оҳангсозони Ӯзбекистон ба амал омад ва ба ҳозирон таассуроти амиқе гузошт.

Холназар ЎРОЛЗОДА.

Марҳамат ба авторaллӣ

1 июн авторaллии анъанавии ҳаваскорон дар байни роҳбарони корхонаю ташкилотҳо — «Директор-2003» оғоз меёбад. Ингуна тадбир бори ҳафтум аст, ки гузаронда мешавад. Дар ин бора ташкилотчиёни мусобиқоти ба худ хос аз Ассотсиатсияи давлатии «Ташгорпасстранс» хабар доданд.

Масофаи давраи аввали мусобиқаҳо 170 км-ро ташкил медиҳад, ки онро иштирокчиён бо суръати 60 км тай мекунанд. Роҳ аз Тошканд то Чимган тӯл мекашад. Иштирокчиён баробари мошинронӣ инчунин аз ҷиҳати тирандозӣ, шиноварӣ низ маҳорат нишон медиҳанд.

Ба авторaллӣ мошинҳои сабукрави ҳаматарафа санҷида шуда бароварда мешаванд. Ронандагон бояд соҳиби гувоҳнома ва стажи камаш яксола дошта бошанд. Экипаж аз ду нафар иборат мешавад.

Чӣ тавре ки сардори Управленияи бехатарии «Ташгорпасстранс» К.Қаюмов маълум кард, бехатарии роҳро ҳангоми пойга кормандони хизмати бехатарии ассотсиатсия автоинспекторҳо дар роҳ назорат мекунанд.

Гузарондани чунин тадбир дар оммавӣ гардондани варзиши автомобилӣ дар байни ҷавонон ва баланд бардоштани маҳорати ронандагӣ мусоидат хоҳад кард.

Инак, марҳамат ба авторaллии анъанавӣ.

А.ПРИМОВ

Мукофоти Нобел барои усули нав

Коғазҳои қиматбаҳо дар низоми бонк аҳамияти калонро молик мебошад. Дар бобати боз ҳам оммавӣ гардондани онҳо кулли ҷораву тадбирҳо дидаву андешида мешаванду он алҳол аҳамияти байналхалқӣ касб мекунанд.

Олимони амрикоӣ Роберт Мертон ва Майрон Шолэлро дар натиҷаи тадқиқотҳои сершумор усули наверо офариданд, ки дар бобати муайян кардани арзиши коғазҳои қиматбаҳо нақши калон мебозанд.

Ва меҳнати онҳо муносиб қадр карда шуд. Ба мукофоти Нобел мушарраф гардиданд. Аҷибаш ҳамин аст, ки ҳар ду олим ҳам ба соҳаи иқтисодиёт ягон алоқамандие надоранд. Яке меъмор асту дигаре мусиқишинос.

Ба ҷои Алӣ Валӣ

Светлана дар яке аз сартарошхонаҳои Россия кор мекунад. Лена ном дугонаи аҷиб дорад. Вай сарвари корхонааш чӣ азобе надиҳад, ҳуқуқашро поймол накунад, лому мим намегӯяд ва инро Светлана дида, аламаш зиёда мегардаду аз паи қасосгирӣ мешавад.

Яке аз рӯзҳо вай сурати сарвари корхонаи дугонаашро дида, дар дилаш оташи қасосгирӣ забона зад ва ба гӯё сартарошхона ворид гардидани сарвари корхонаи дугонааш ӯро аз ин қаҳру ғазаб халос кард. Ӯ филфавр маҷаллаҳо гирифта, ба дасти мизоҷ доду сарашро ба хосташ нигоҳ накарда, ба тартиб андохт. Яъне мӯяшро поку тоза карда тарошид. Мизоҷ ҷанҷол бардошту дашноми сахт дода баромада рафт.

Светлана филфавр ба дугонааш сим зада, холу аҳволи сардорашро пурсид. Лена ҷавоб дод, ки чун пештара, мӯяш расидагӣ, ба сартарошхона рафтан ҷуръат надорад. Светлана пай бурд, ки аз шахси дигар қасоси дугонаашро гирифтааст.

Дузди сарпӯшҳо

Анатолий Стутин дар шаҳри Уляновск зиндагӣ ва кор мекунад. Вай вақтҳои охир одати бад баровард. Сарпӯши ҷоҳҳои обгузарониро медуздад ва ҳангоми дуздидани 32-юмин сарпӯш ба даст афтод.

Яъне ҳангоми супурдани сарпӯш дар пункти оҳанқабулкунӣ ба даст афтод. Маълум гардид, ки ӯ ҳар рӯз ба ҳисоби миёна 2-3 сарпӯши ҷоҳии ҳар кадомаш 20 килограммиро дуздида, сарват ҷамъ мекардааст. Аҷибаш ҳамин аст, ки ӯ сарпӯшҳоро чун корманди соҳа дар китфонаш кашонда меовардааст ва аз ҳамин сабаб ба вай касе эътибор намедодааст.

Таҷриба мегузаронанд

Мутахассисони итолиёвӣ ба мақсади чӣ гуна будани тавлид дар зери об тадқиқот пеш мебаранд. Онҳо беш аз 1500 нафар бонувонро ба таваллудгоҳи зери об фиристоданд. Маълум гардид, ки ҷараёни таваллуд нисбат ба замин ба осонӣ мекӯчидааст ва ба кӯдакон гузарондани ҳар гуна эмкунӣ ҳоҷате намемондааст.

Ба ин нигоҳ накарда, олимону духтурон ба бонувон маслиҳат медиҳанд, ки дар зери об таваллуд накунанд. Сабаб, саравал кӯдак нобаҳангом ғарқ шуданаш мумкин бошад, дар айни замон иқлиму ҳавои зери об он қадар мусоид нест. Яъне ба талабҳои тиббиёт пурра ҷавоб намедодааст. Аз ин рӯ алҳол кадоме аз бонувон дар таваллудхонаи зери обӣ ба дунё овардани кӯдакро ихтиёр кунад, дар ин ҷараён духтур иштирок намекунад.

Бӯсаи хавфнок

Духтарбачагони биступанҷсолаи амрикоӣ дар як тарабхона паҳлӯи ҳамдигар кор мекунанд. Аз ҳамдигар бӯсаситониро хуш мекунанд. Дар яке аз рӯзҳо баъди бӯсобӯсии дуру

дароз қариб буд, ки духтарбача ҷонро ба ҷаббор супорад.

Маълум гардид, ки яке пеш аз бӯсобусӣ хӯрокро аз ҳашароти зери уқёнус истеъмол карда будааст. Ҳоли ҳозир онҳо ҳамоно бӯсаситониро давом медиҳанд. Вале ба ҳамдигар шарт гузоштаанд, ки дигар хӯроквориро аз ҳашароти зери уқёнус истеъмол накунанд.

Патенти зидди сигоркашҳо

Яке аз фирмаҳои Амрико соҳиби патент ба муқобили никотин гардид. Ва он ҷараёни эмкуниро дар бар гирифтааст. Шахси эмкарда дигар ҳеҷ гоҳ ба сигор руҷӯъ намекунад. Мабодо кашад ҳам, самарааш чун пештара намешавад. Зеро ваксина имконият намедиҳад, ки никотини организм ба майнаи сар таъсир оварад.

Пойга

Дар пойга иштирок кардани тракторҳоро албатта муоина накардаед ва хуб медонед, ки онҳо дар бадали як соат аз 30-40 километр тезтар ҳаракат ҳам карда наметавонанд. Ба қарибӣ полисаи Ҳӯлланд шахси қонуншиканро ба даст афтонд, ки фермер Марк Вейс буда, дар бадали як соат бо трактор 100 километрӣ ҳаракат мекард. Ҳарчанд исбот кунад ҳам, ки трактор бо ин гуна суръат ҳаракат карда наметавонад, полис ба фоидаи худ ҷарима ситонд.

Ғуборкашаки аҷиб

Олимони куриёгӣ навъи аҷиби ғуборкашакро офариданд. Вай бе кӯмаки инсон мустақилона корро ба ҷо оварда метавонад. Ғуборкашак бо кӯмаки компутер амалиётҳоро мустақилона ба иҷро мерасонад. Агар мабодо маъво торик бошад, чароғи худро дар гиронда ба кор медарояд. Аз ҳама аҷибаш садое намебарорад ва онро хизматкорон ҳангоми хоб будани соҳибони хона ҳам истифода бурданашон мумкин аст.

Калҳо нестанд

Дар Африқо калҳо умуман нестанд. Инро на танҳо худи африкоиён, балки олимони инглис ҳам тасдиқ менамоянд. Ба фикри онҳо агар ҳаво чӣ қадар гарм шавад, мӯй ҳамон қадар зич мегардад.

Олимон ин назарияро ба эътибор гирифта, усули терапияи барқиро ёфтанд, ки барои даво бахшидани калҳо мадад мерасонад. Ва тавассути он чандин заррачаи барқӣ бо фишори паст фиристода мешаваду мӯвизаи ҳавову хунро беҳтар месозад. Бо ҳамин мӯйрезӣ барҳам мехӯрдааст. Ба гуфти мутахассисон агар ин асбоб аз меъёр 2-3 дақиқа бештар истифода бурда шавад, дар сар мӯй ҳам пайдо шуданаш мумкин будааст.

Ангуштаринро гоҳ-гоҳ кушода монед

Олимони яке аз донишкадаҳои Токио ба навхонадорон маслиҳат медиҳанд, ки ангуштарини никоҳро мудом дар даст нигоҳ надоранд. Чунки вай аз худ моддаҳои зарарнокро паҳн намуда, ба ангушт таъсир мерасондааст.

Ва азбаски организми бонувон ба ин заҳрҳо муқовимати калон нишон медиҳад, онҳо ягон зараре намебинанд.

Сирри дарозумрии бонувон ба чӣ вобаста?

Ҳамин саволро ба миён гузошта, олимони финляндиягӣ ба чунин хулоса омадаанд: агар бонувон бештар духтарро ба дунё оваранд, умри дароз медидаанд. Умри бонувони як писарро ба дунё оварда, нисбати духтар 34 ҳафта кам мегардидааст. Ва он ба давраи таваллудшавии се духтарбача рост меомадааст.

Дар борхонаи тайёра

Мустафои туркиягӣ ба Франкфурт ба аёдати хешу ақрабо омаду дар ҷайбаш як тин ҳам пул намонда, маҷбур шуд, ки аз борхонаи тайёра рустӣ ҷо пайдо кунад. Раъду барқ ба саломатии Мустафо таъсир расонд. Ӯро аз борхона бо азоби калоне кашида гирифтанд. Майнааш беҷо шуда, ду қабурғааш шикаста буд.

Ҷарима барои риоя накардани қонун

Тадбиргарони шаҳрчаи Маклеофили Королинаи Шимолӣ ба муносибати 100 солагии шаҳрчаашон қарор доданд, ки ришу бурут мемонанд. Касе қоидаи мазкурро риоя накунад, мебояд камаш 25 доллар ҷарима диҳад. Баъзе пулдорон барои аз доданӣ ҷарима аз бонувони худ гап нашуниданро афзалтар мешуморанд ва аз ҳамин сабаб беришу бурут мегарданд.

(Аз рӯи маводҳои Интернет ва воситаҳои ахбори оммавӣ тарҷума ва таҳия гардидааст).

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдикулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадей, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст.
Тартиби номнависшуда № 16. Г - 397
Теъдоди чоп 2000. 1 2 3 4 5 6

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: **А. СУБҲОН.**
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М. ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Х. ТӮХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.